

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
LISTOPAD 2016**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 338

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Elżbieta Adamowicz
Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną
Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 338. W badaniu uczestniczyło 288 przedsiębiorstw. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
	9) Produkcja na eksport	26
	10) Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	28
	11) Korzyści z produkcji na eksport.....	30
	12) Przeciętny koszt produkcji	32
III.	SUMMARY	34

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W listopadzie wartość ogólnego wskaźnika koniunktury zmniejszyła się w porównaniu z październikiem o 9,1 pkt., z poziomu -1,6 pkt. do wysokości -10,7 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 4,1 pkt. W sektorze prywatnym wartość wskaźnika koniunktury zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 8,3 pkt. i wynosi -10,9 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 2,8 pkt. W sektorze publicznym wartość wskaźnika zmniejszyła się aż 15,7 pkt. do poziomu -9,3 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku aż o 16,7 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa pogorszenie koniunktury miało miejsce we wszystkich wyróżnianych grupach przedsiębiorstw. Największy spadek wartości wskaźnika koniunktury, o 17,1 pkt., odnotowano w grupie przedsiębiorstw, zatrudniających od 51 do 250 pracowników. Najmniejszy spadek wartości wskaźnika, o 2,2 pkt., zanotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Dla tej grupy wskaźnik przyjął najwyższą wartość, -3,3 pkt. Najniższą wartość, -16,7 pkt., wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników.

3. Także w przekroju według głównych grup produktowych pogorszenie koniunktury miało miejsce we wszystkich grupach. Największy spadek wartości wskaźnika, o 11,1 pkt., miał miejsce w grupie przedsiębiorstw produkujących półprodukty. Dla tej grupy wskaźnik przyjął też najniższą wartość, -16,1 pkt. Najmniejszy spadek wartości wskaźnika, o 2,0 pkt., miał miejsce w produkcji trwałych dóbr konsumpcyjnych. Dla tej grupy wskaźnik przyjął najwyższą wartość, +2,3 pkt.

4. W przekroju regionalnym poprawę koniunktury odnotowano w pięciu województwach: podkarpackim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim. W pozostałych województwach nastąpiło pogorszenie koniunktury lub nie odnotowano zmiany. Największe pogorszenie miało miejsce w województwach lubuskim (spadek wartości wskaźnika koniunktury o 25,1 pkt.) i łódzkim (o 20,4 pkt.). Najwyższą wartość, +16,7 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa warmińsko-mazurskiego, a najniższą, -26,7 pkt., dla województwa zachodniopomorskiego.

5. Spadek wartości wskaźnika koniunktury o tej porze roku jest zgodny z rytmem zmian sezonowych. Roczne spadki wartości zarówno wskaźnika koniunktury jak i sald poszczególnych pytań ankiety wskazują na negatywne oddziaływanie także czynników cyklicznych. Przewidywania na najbliższe miesiące są pesymistyczne. Z większym pesymizmem najbliższą przyszłość oceniają przedsiębiorcy z sektora prywatnego. Należy spodziewać się dalszego pogorszenia koniunktury w przemyśle przetwórczym w nadchodzącym okresie.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji obniżyła się w skali miesiąca o 10,2 pkt. do wysokości -7,4 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 6,6 pkt. O zmniejszeniu poziomu produkcji informują tylko firmy prywatne. Wielkość produkcji przedsiębiorstw publicznych wzrosła. W przekroju według głównych grup produktowych spadek wartości salda odnotowano we wszystkich grupach; największy w produkcji półproduktów (o 15,9 punktu). Firmy spodziewają się spadku wielkości produkcji w najbliższym okresie.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień zmniejszyła się o 4,9 pkt. Obecnie wynosi -14,0 pkt. i jest niższa od wartości sprzed roku o 6,5 pkt. Spadek zamówień odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Największy spadek zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 10,9 punktu). Wzrost zamówień odnotowano tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda o 14 punktów). Przedsiębiorstwa przewidują dalszy spadek zamówień w kolejnych miesiącach.

8. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych zmniejszyła się względem października o 1,5 pkt. W skali roku spadek wyniósł 7,8 pkt. Obecna wartość salda wynosi -20,2 pkt. O spadku zamówień eksportowych informują firmy z obu sektorów własnościowych, jednak w przedsiębiorstwach publicznych był on mniejszy niż przed miesiącem. Największy spadek wartości salda odnotowano w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 11,3 punktu), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 25,5 pkt.). Firmy prywatne spodziewają się dalszego spadku zamówień eksportowych w nadchodzących miesiącach; przedsiębiorstwa publiczne prognozują ich wzrost.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów zwiększyła się w ciągu miesiąca o 7,5 pkt. Wzrost zapasów miał miejsce zarówno w firmach prywatnych jak i publicznych. Obecna wartość salda, +3,7 pkt., jest wyższa od wartości sprzed roku o 0,9 pkt. Największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 14,5 punktu). Spadek zarejestrowano tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 6,3 pkt.). Firmy prywatne przewidują wzrost zapasów w najbliższych miesiącach, choć mniejszy od zanotowanego w listopadzie. Przedsiębiorstwa publiczne spodziewają się spadku zapasów.

10. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ceny wyrobów gotowych zwiększyła się o 3,1 pkt. do wysokości -2,4 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 0,8 pkt. Największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda wzrosła o 8,6 punktu). Spadek zanotowano jedynie w produkcji półproduktów (o 0,4 pkt.). Firmy przewidują, że ceny ich produktów nie ulegną zmianie w kolejnych miesiącach.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 6,2 pkt. i wynosi -5,5 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 6,5 pkt. Spadek zatrudnienia odnotowano tylko w firmach prywatnych. Największy spadek zatrudnienia miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 17,1 punktu), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda o 14,6 pkt.). Zarówno firmy prywatne jak i publiczne spodziewają się dalszego spadku zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw pogorszyła się. Wartość salda wynosi -7,7 pkt. Jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 2,0 pkt., a od wartości sprzed roku o 3,9 pkt. Największe pogorszenie sytuacji finansowej miało miejsce w produkcji półproduktów (spadek wartości salda o 5,4 punktu). Poprawę odnotowano tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wzrost wartości salda o 3,0 pkt.). Firmy prognozują dalsze pogorszenie się ich sytuacji finansowej.

13. Saldo odpowiedzi na pytanie o ocenę ogólnej sytuacji gospodarczej kraju zmniejszyło swoją wartość o 5,2 pkt. Obecnie wynosi -26,3 pkt. i jest o 18,4 pkt. niższa do wartości sprzed roku. Pogorszenie się ocen sytuacji gospodarczej w kraju zanotowano u przedsiębiorstwach z obu sektorów własnościowych; większe u przedsiębiorstwach publicznych. Największy spadek wartości salda odnotowano dla firm zajmujących się produkcją dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 11,5 pkt.). Lepiej stan gospodarki oceniają tylko producenci dóbr inwestycyjnych (wzrost wartości salda o 0,2 pkt.). Zdaniem ankietowanych, ogólna sytuacja gospodarcza w kraju w najbliższych miesiącach ulegnie dalszemu pogorszeniu.

14. W ciągu ostatnich trzech miesięcy o 5,6 punktów zmniejszyła się wartość salda eksportu. Wynosi obecnie -12,8 pkt. i jest niższa od wartości sprzed roku o 4,7 pkt. Spadek eksportu odnotowały tylko firmy prywatne. Przewidywany jest dalszy spadek eksportu, choć mniejszy od zanotowanego w listopadzie.

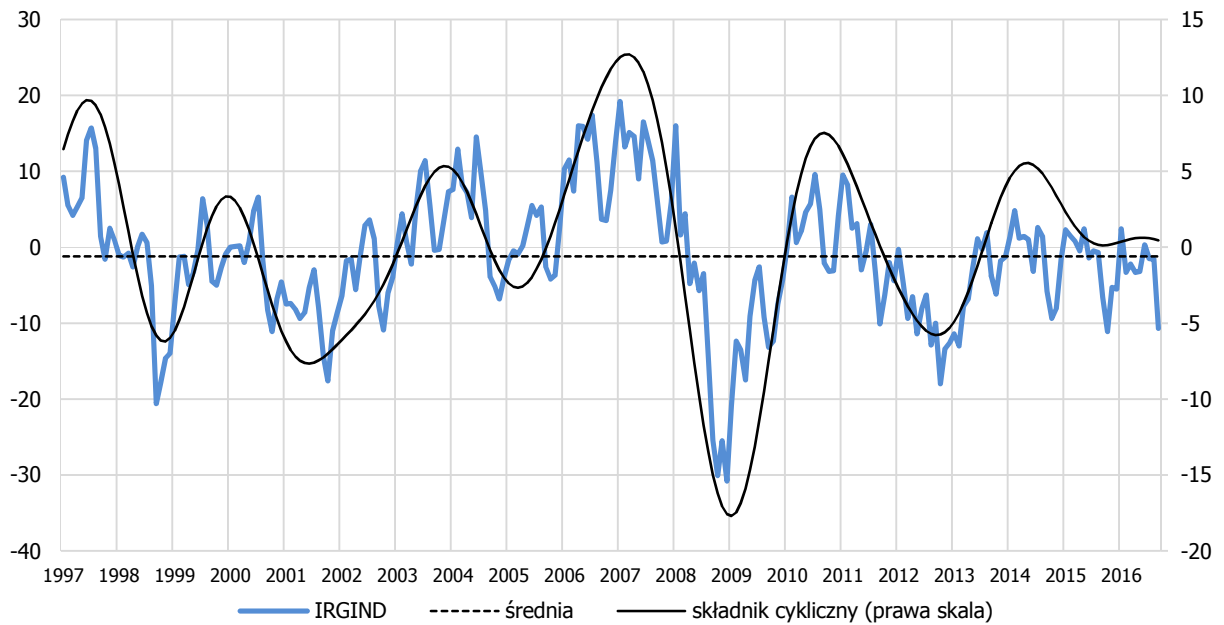
15. Spadkowi eksportu towarzyszy obniżenie się konkurencyjności polskich towarów na rynkach zagranicznych. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu kwartału o 2,1 pkt., a w ciągu roku o 3,0 pkt. W opinii eksporterów konkurencyjność ich towarów pogorszy się w następnym kwartale, choć w mniejszym stopniu niż w listopadzie.

16. Pomimo spadku konkurencyjności na rynkach zagranicznych zwiększyły się korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy. Wartość salda wzrosła kwartalnie o 6,7 pkt., a w skali roku o 1,5 pkt. Firmy spodziewają się utrzymania się tej tendencji w kolejnym kwartale.

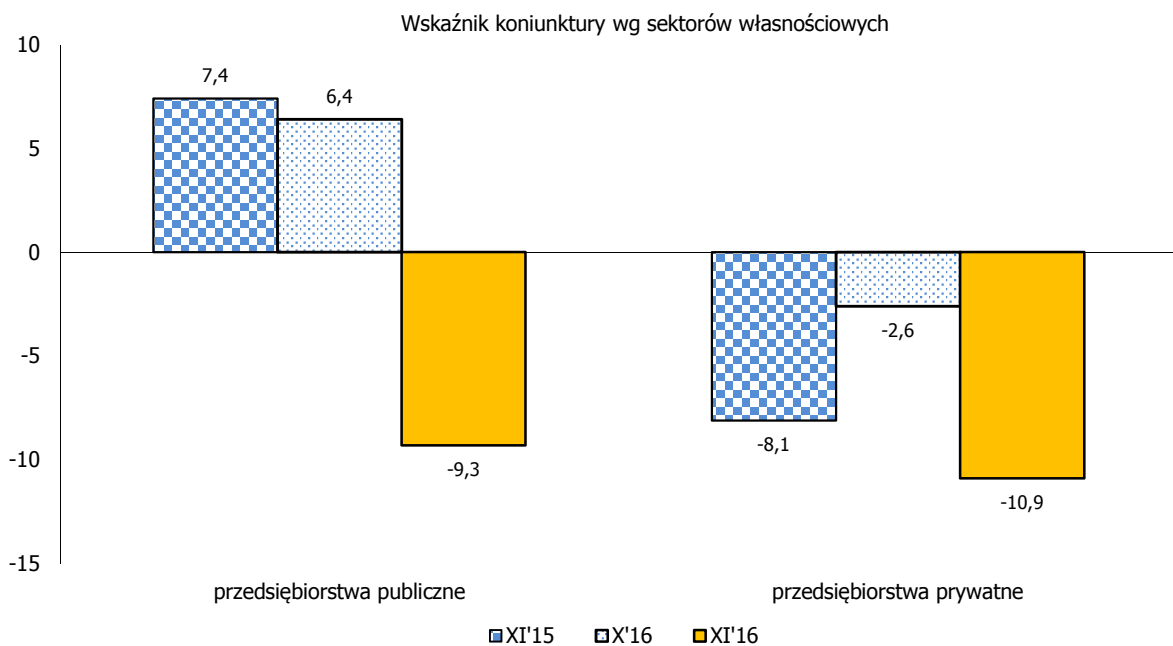
17. Rośnie przeciętny koszt produkcji. W ciągu kwartału wartość salda wzrosła o 6,0 pkt. do wysokości +37 pkt. W skali roku saldo zwiększyło swoją wartość o 17,9 pkt. Przewidywany jest dalszy wzrost jednostkowego kosztu produkcji w kolejnym kwartale.

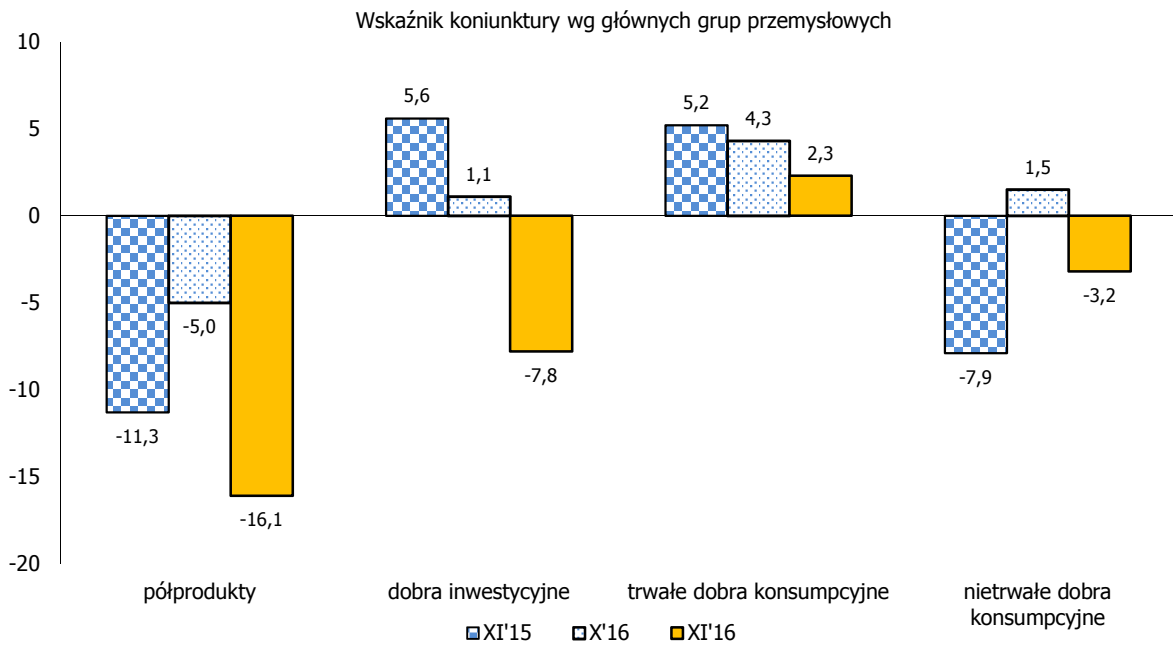
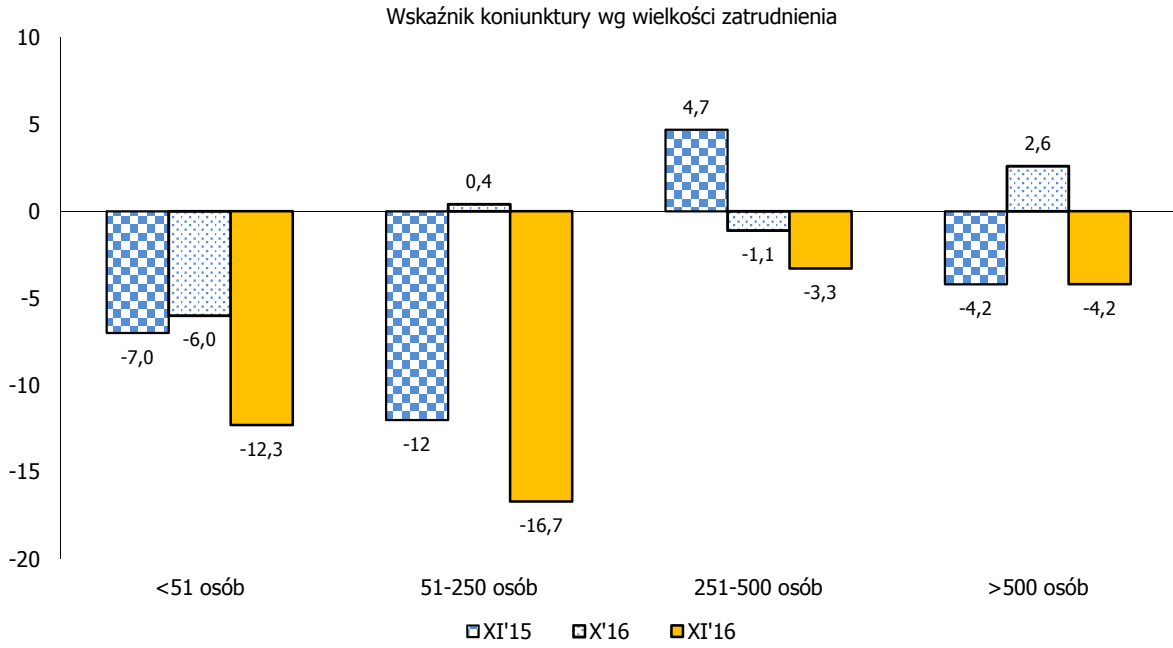
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

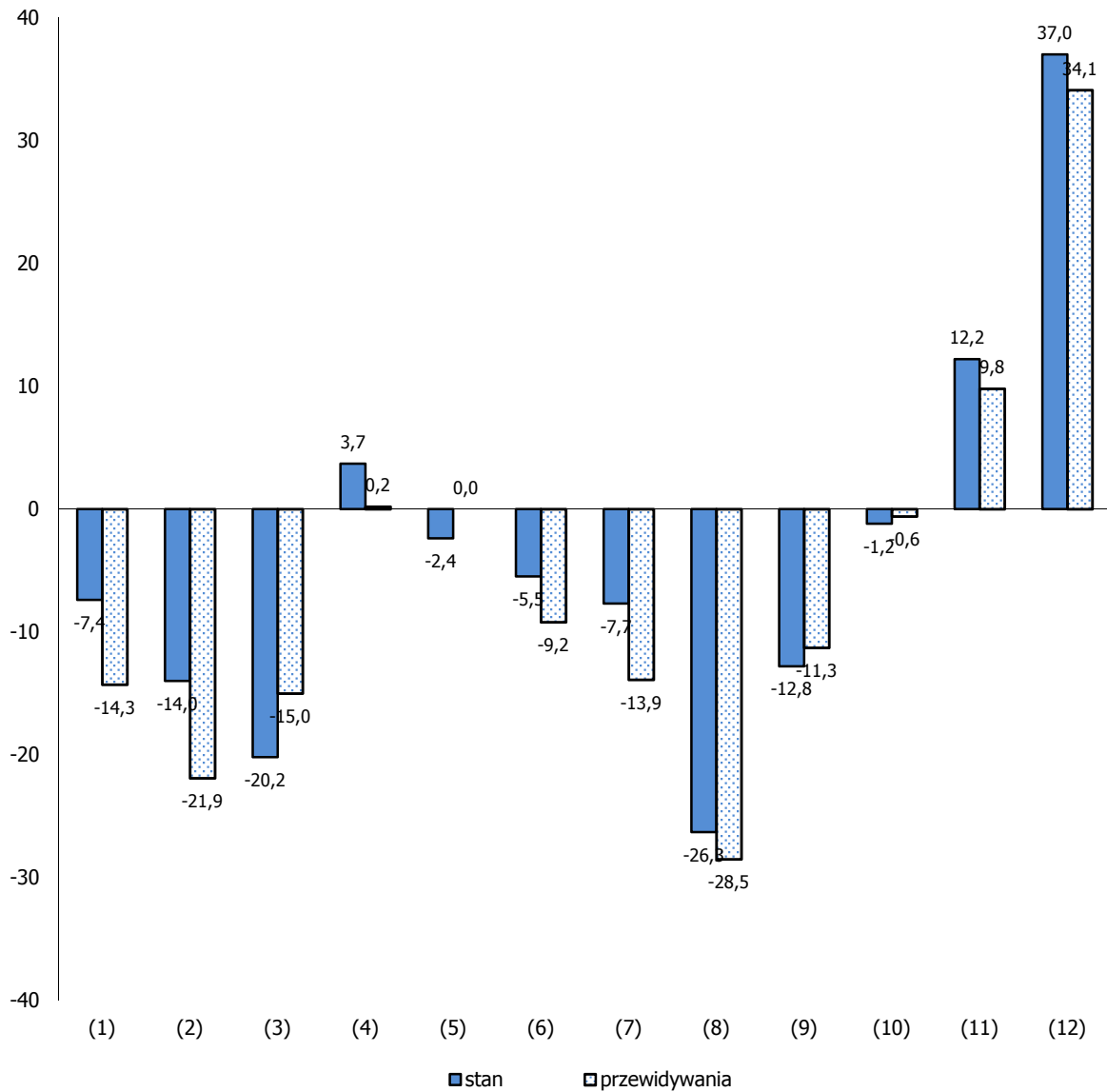
składowe salda	XI'15	VII'16	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16
1. wielkość produkcji – przewidywania	-9,4	1,3	6,2	1,6	0,5	-14,3
2. wielkość zamówień – stan	-7,5	-11,6	-9,7	-11,1	-9,1	-14,0
3. zapasy - stan	2,8	-0,8	-4,5	-4,9	-3,8	3,7
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	-6,6	-3,2	0,3	-1,5	-1,6	-10,7

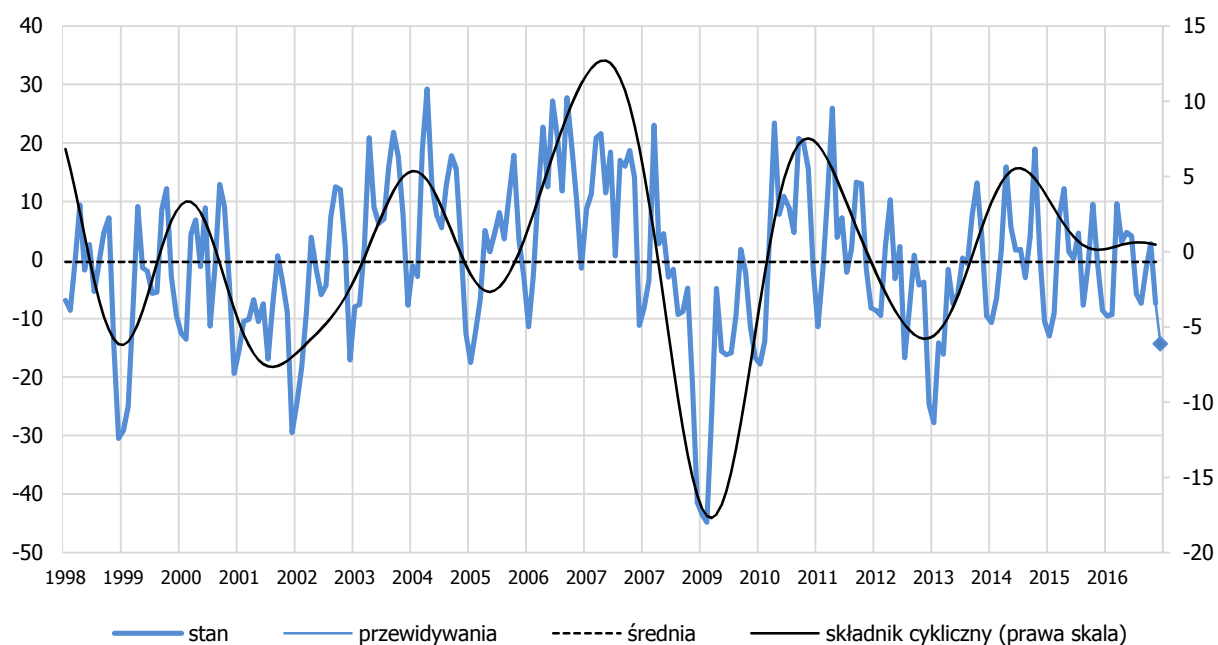
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

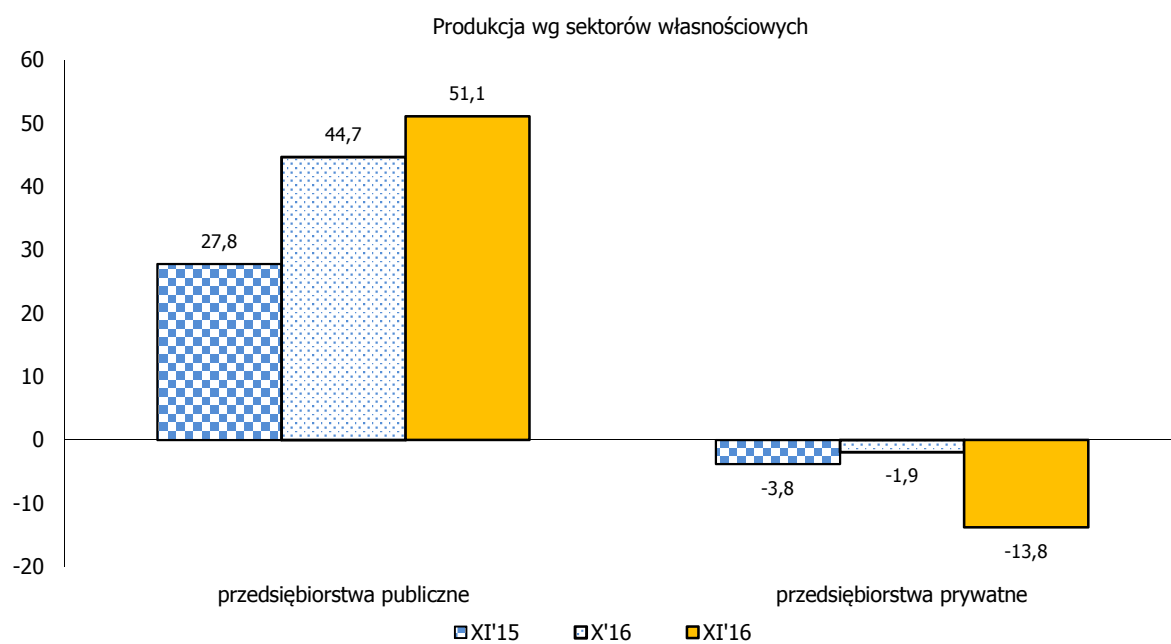
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (10) konkurencyjność towarów zagranicznych

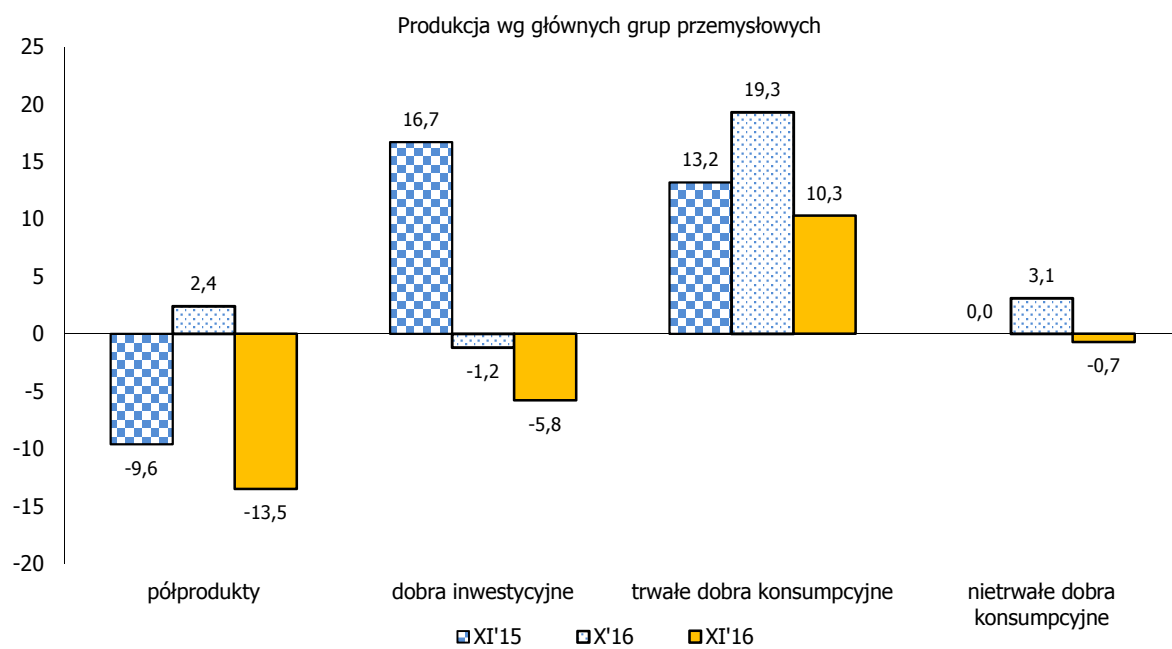
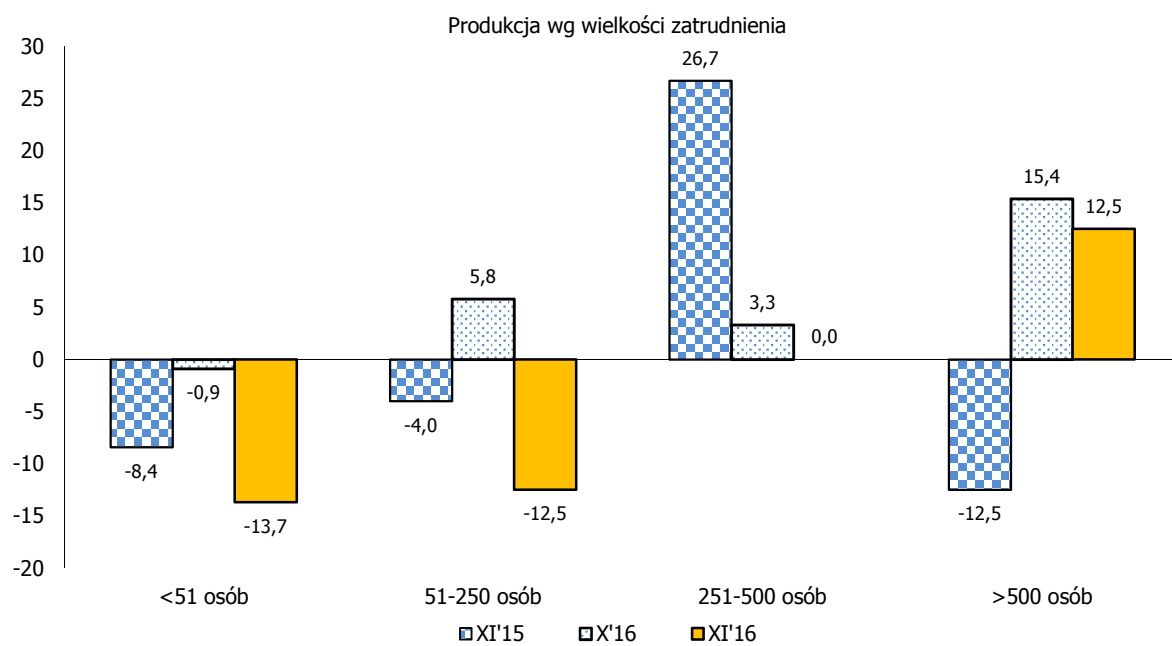
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

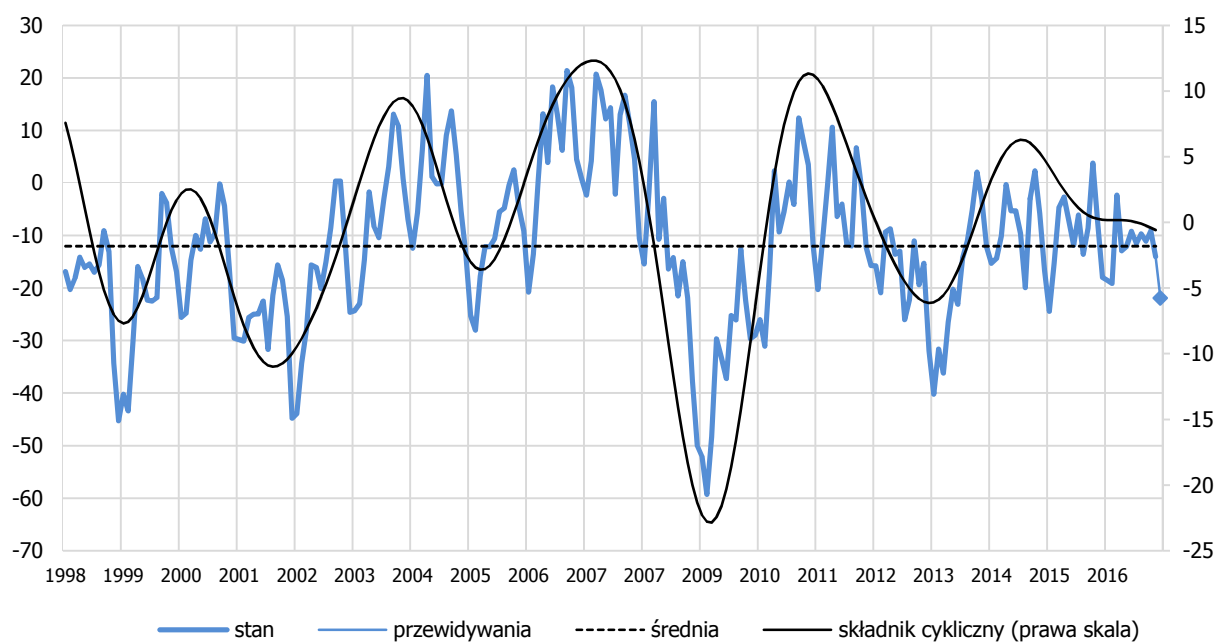

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	23,6	19,7	19,8	27,7	19,2	14,2
brak zmiany	52,0	53,2	58,8	47,4	54,2	57,3
spadek	24,4	27,1	21,4	24,9	26,6	28,5
saldo (1.-3.)	-0,8	-7,4	-1,6	2,8	-7,4	-14,3

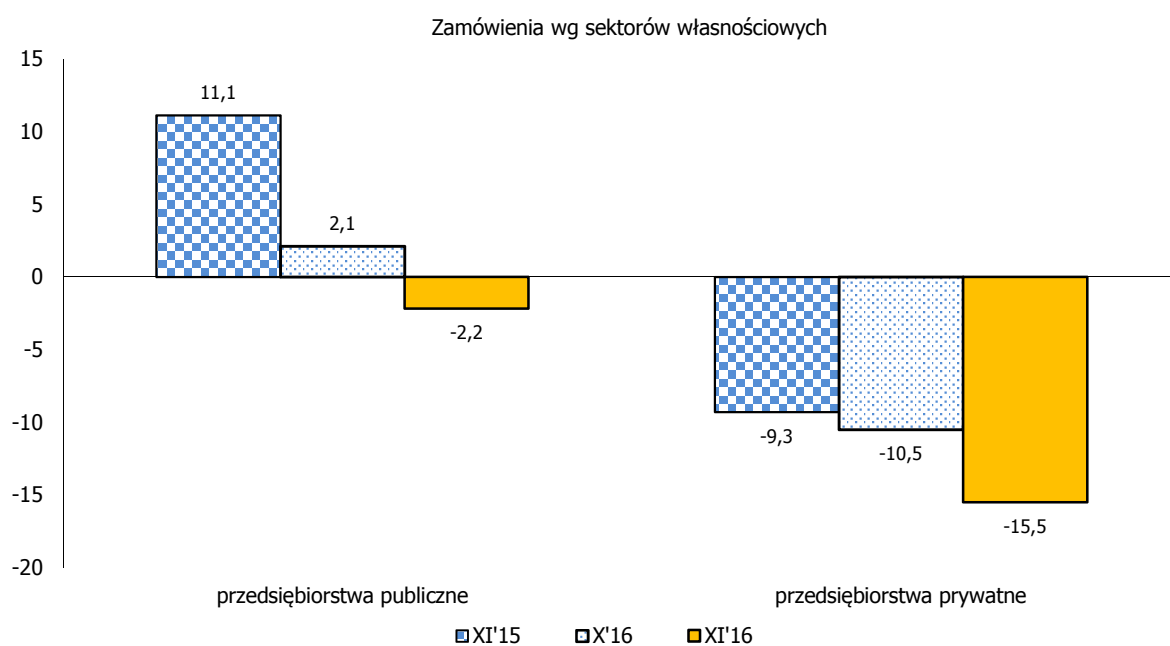

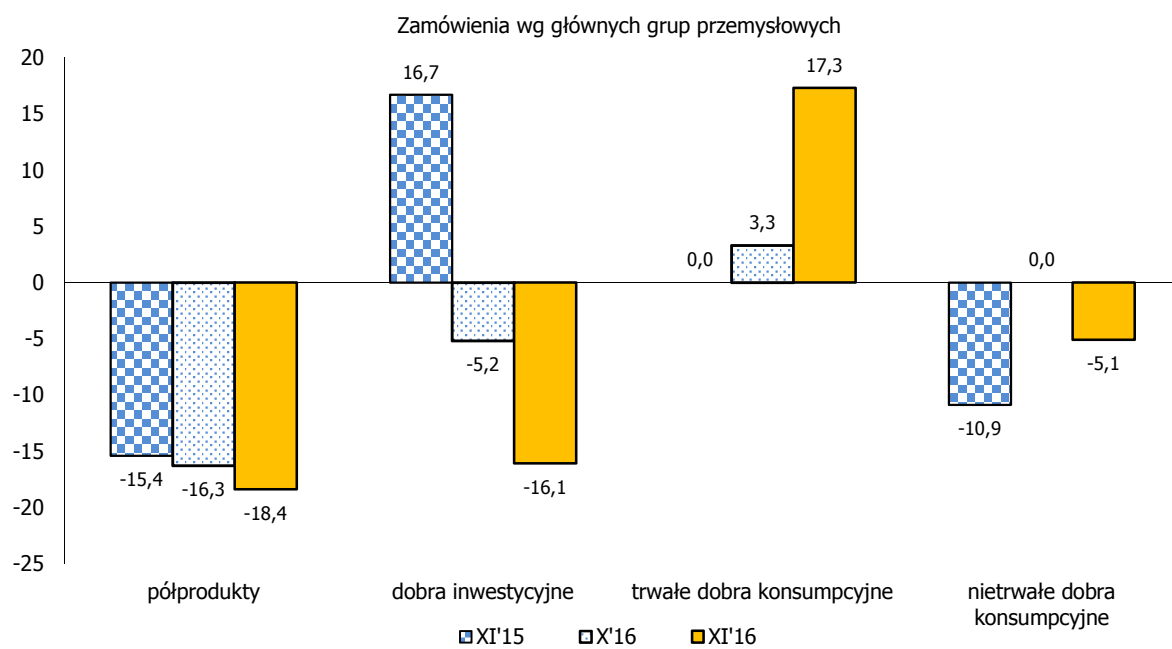
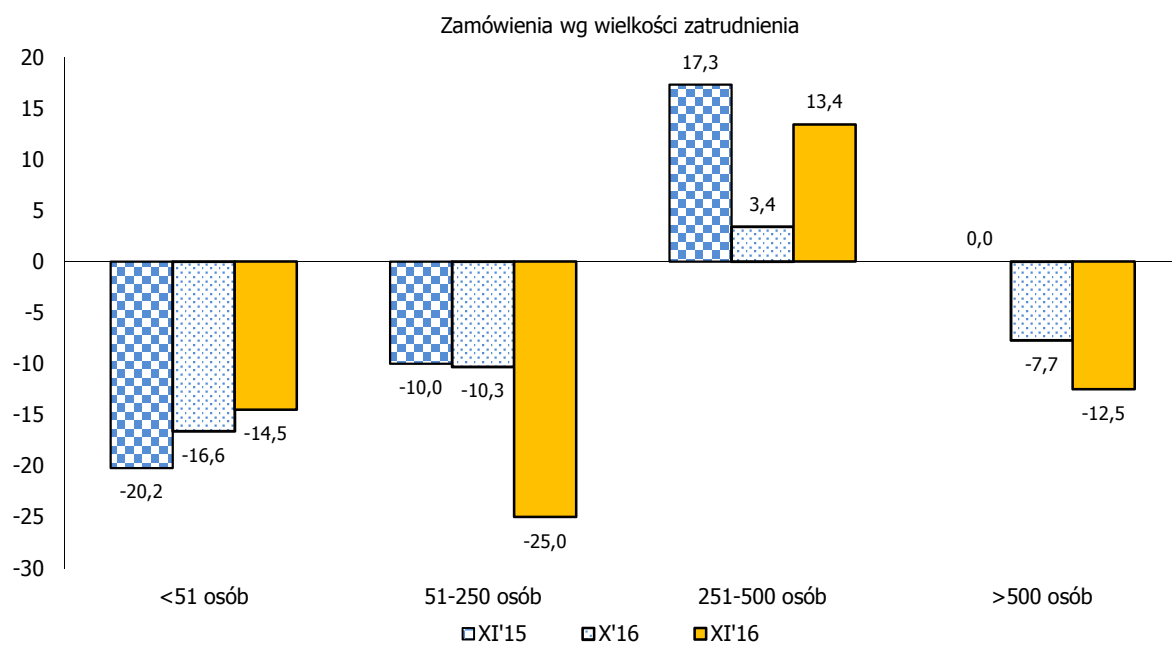

2) Zamówienia ogółem

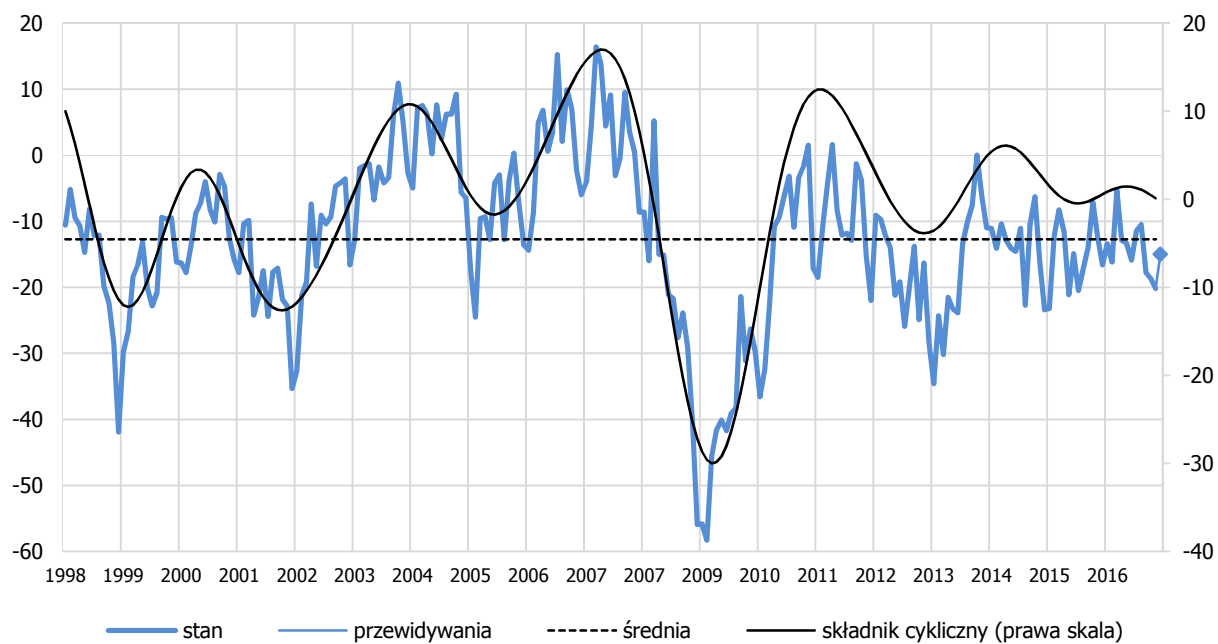

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	20,4	18,9	17,6	22,6	16,5	11,1
brak zmiany	51,7	52,4	53,7	45,7	53,0	55,9
spadek	27,9	28,6	28,7	31,7	30,5	33,0
saldo (1.-3.)	-7,5	-9,7	-11,1	-9,1	-14,0	-21,9

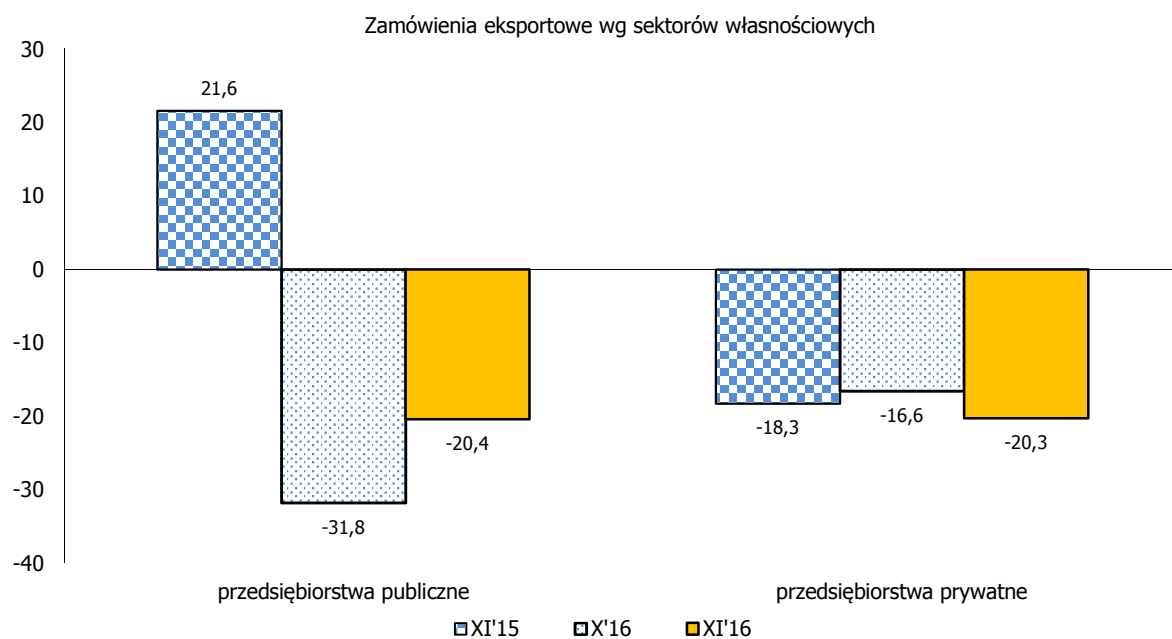

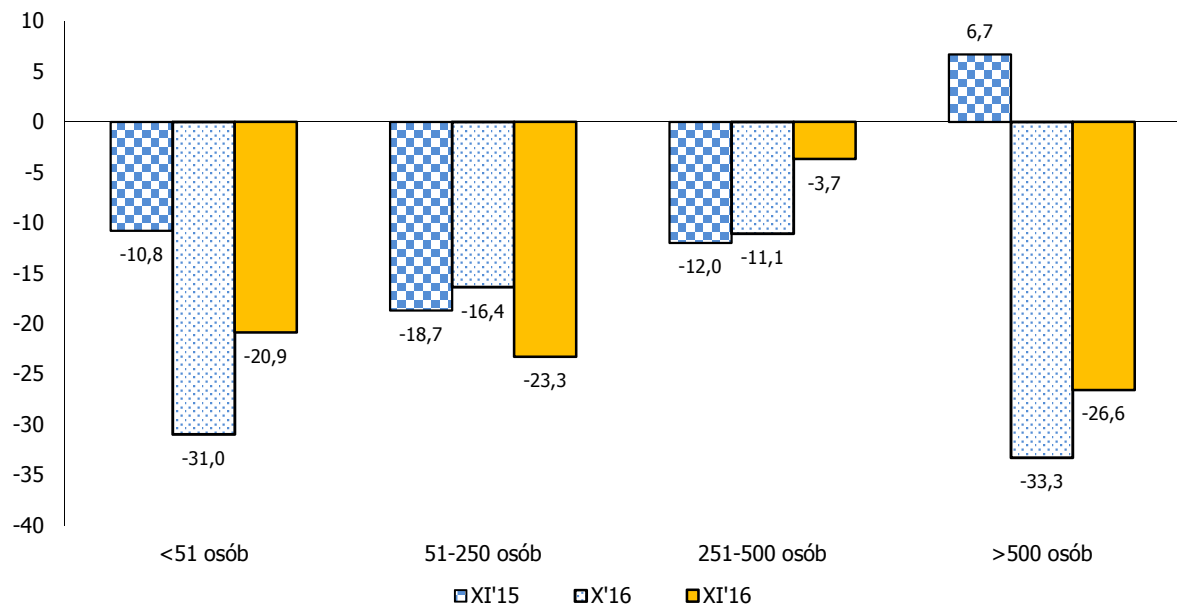
3) Zamówienia eksportowe

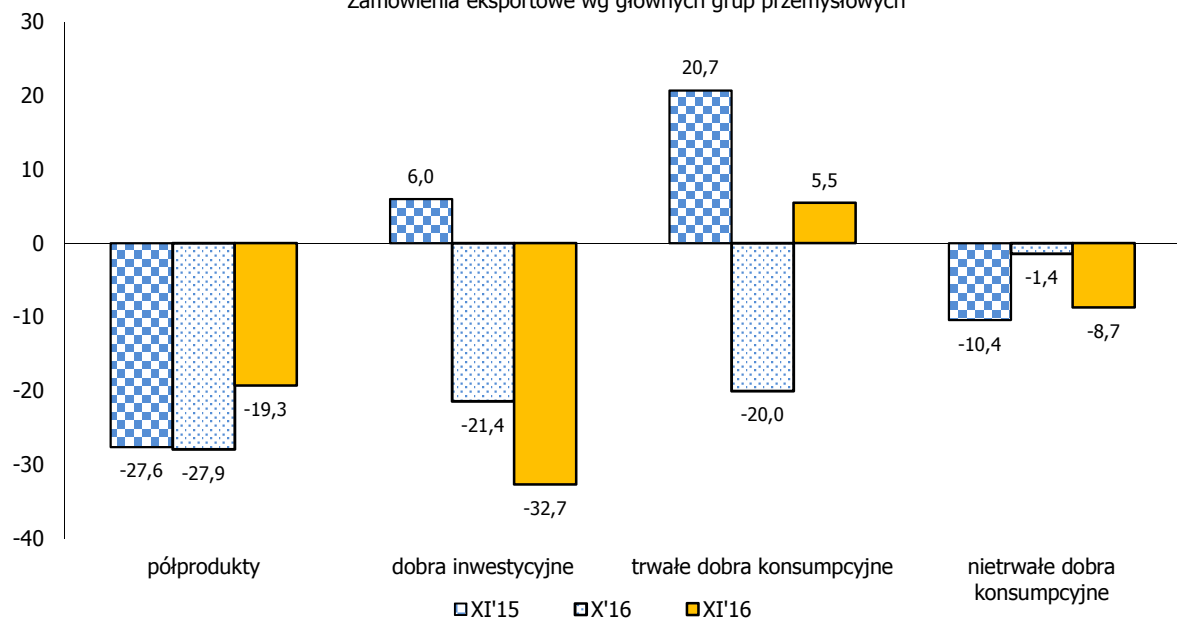
	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	19,4	19,3	12,0	15,8	11,4	13,7
brak zmiany	48,8	50,9	58,2	49,7	56,9	57,6
spadek	31,8	29,8	29,8	34,5	31,6	28,7
nie dotyczy	27,8	29,2	30,3	29,9	29,7	28,6
saldo (1.-3.)	-12,4	-10,5	-17,8	-18,7	-20,2	-15,0

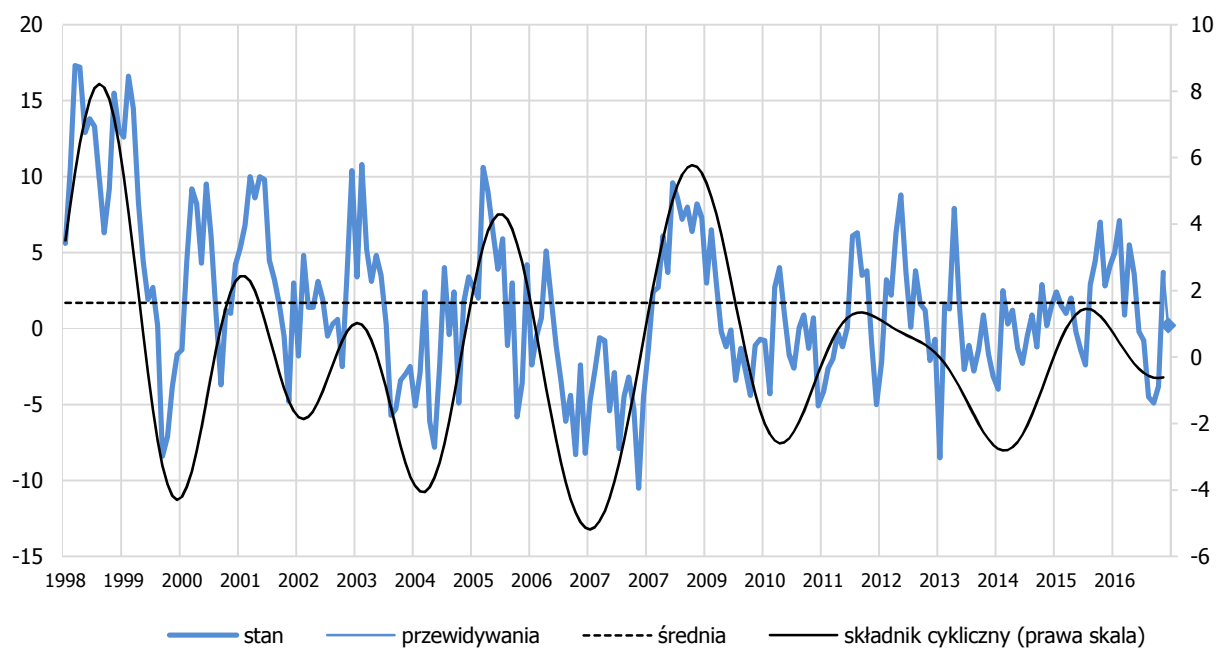
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

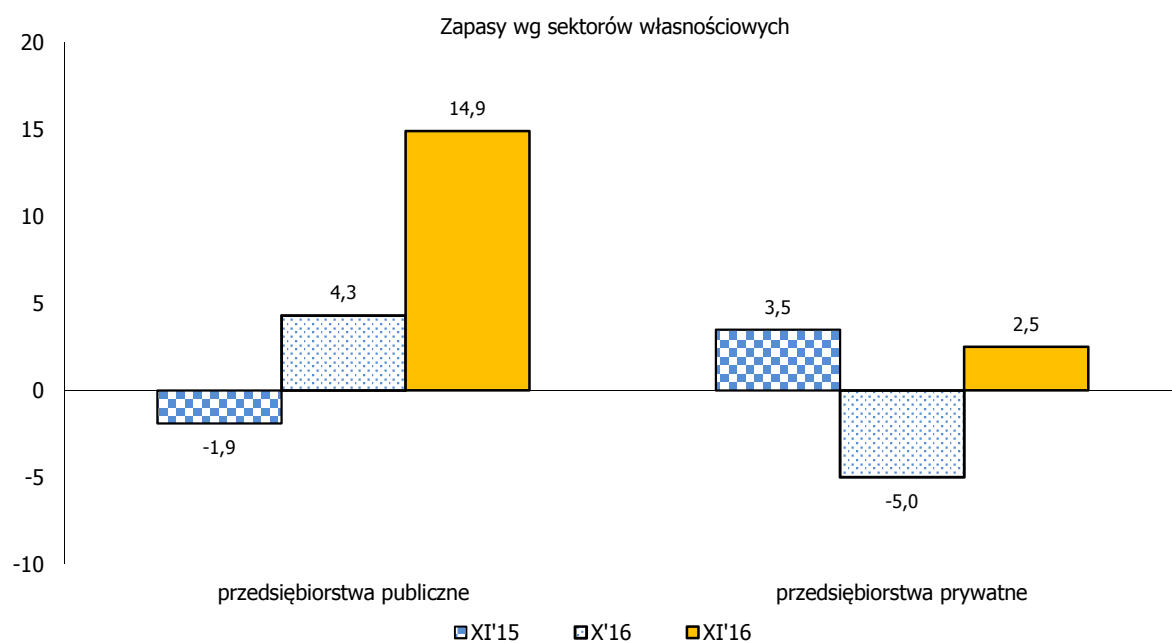
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

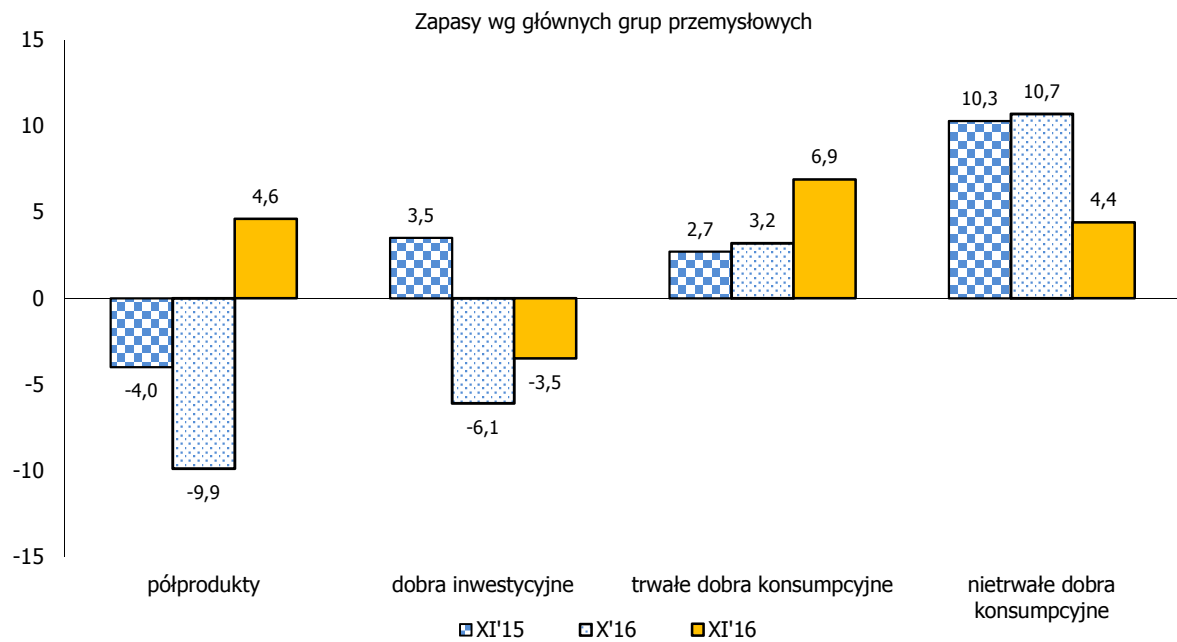
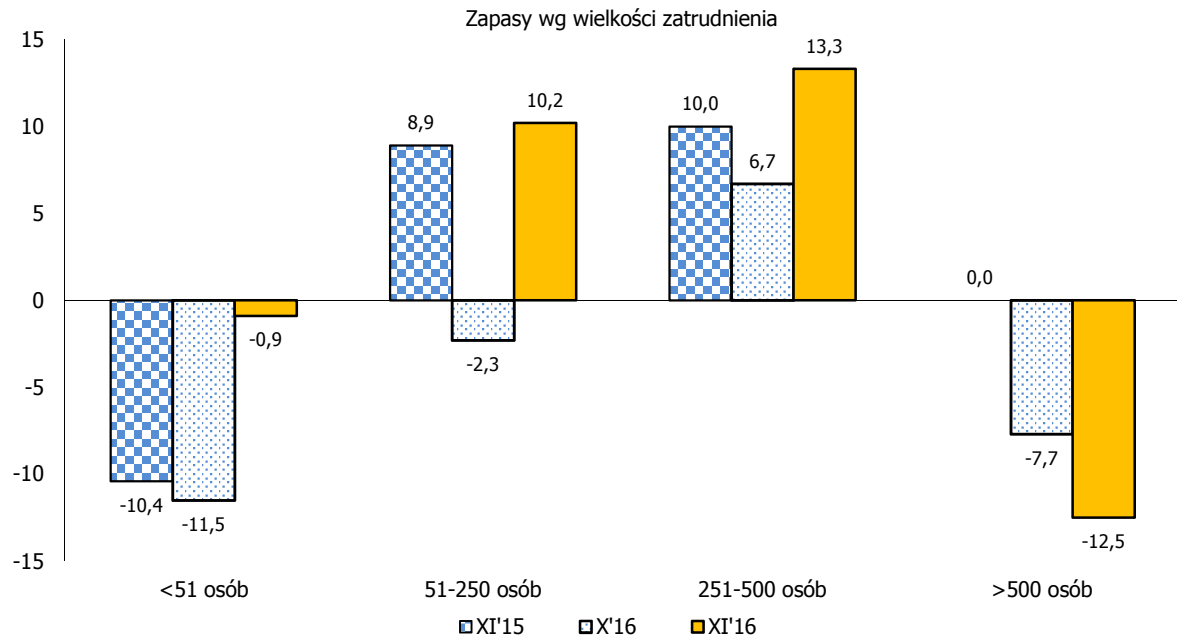
4) Zapasy

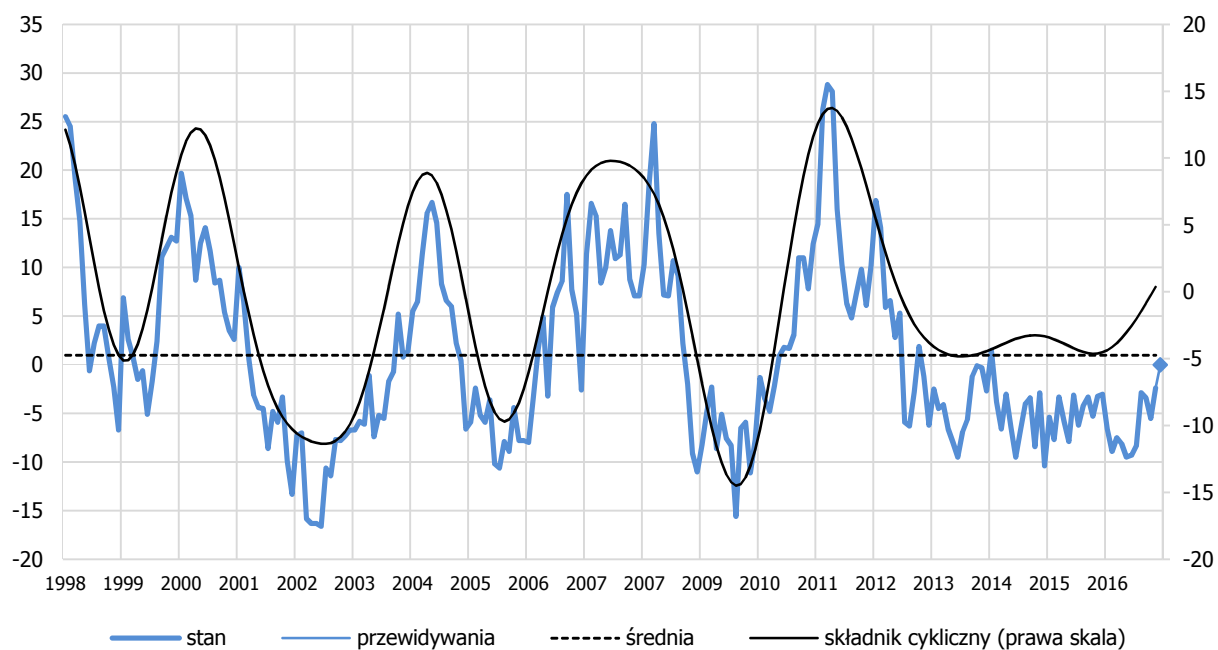
	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	17,8	11,1	12,5	12,7	16,3	14,7
brak zmiany	67,1	73,3	70,1	70,8	71,1	70,8
spadek	15,0	15,6	17,4	16,5	12,6	14,5
saldo (1.-3.)	2,8	-4,5	-4,9	-3,8	3,7	0,2

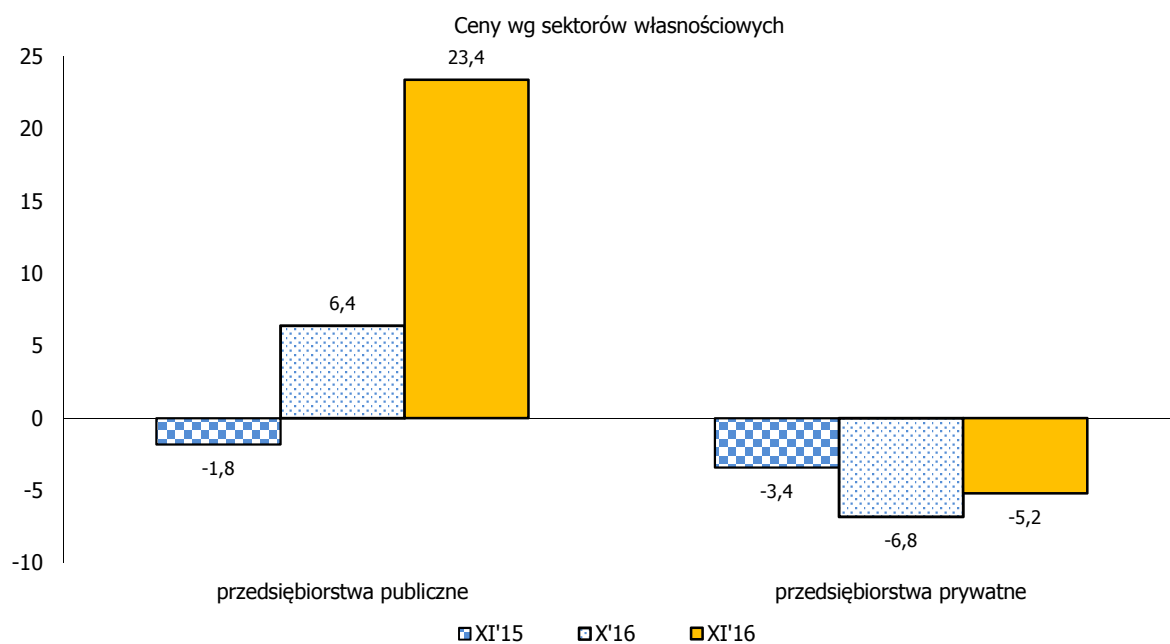

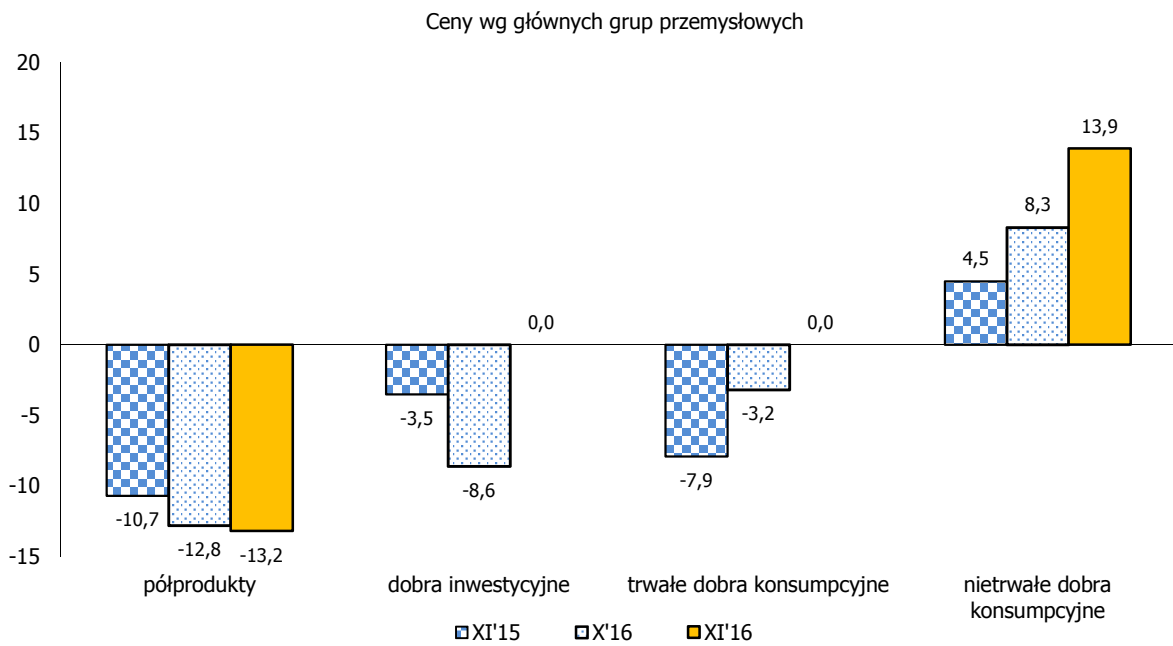
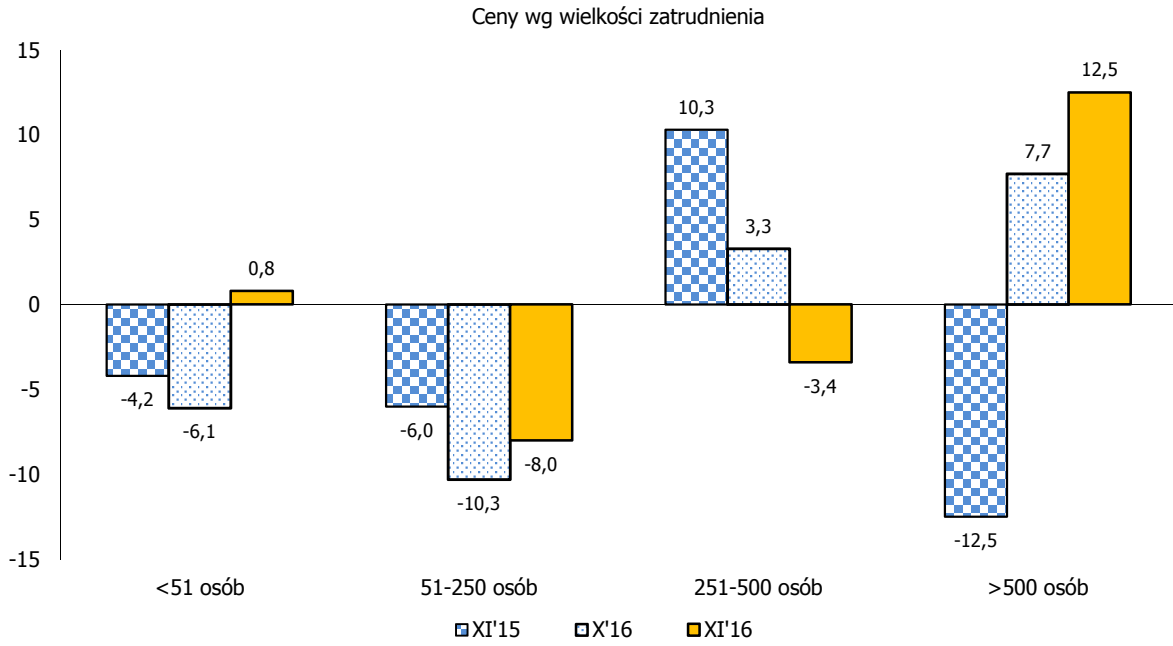

5) Ceny

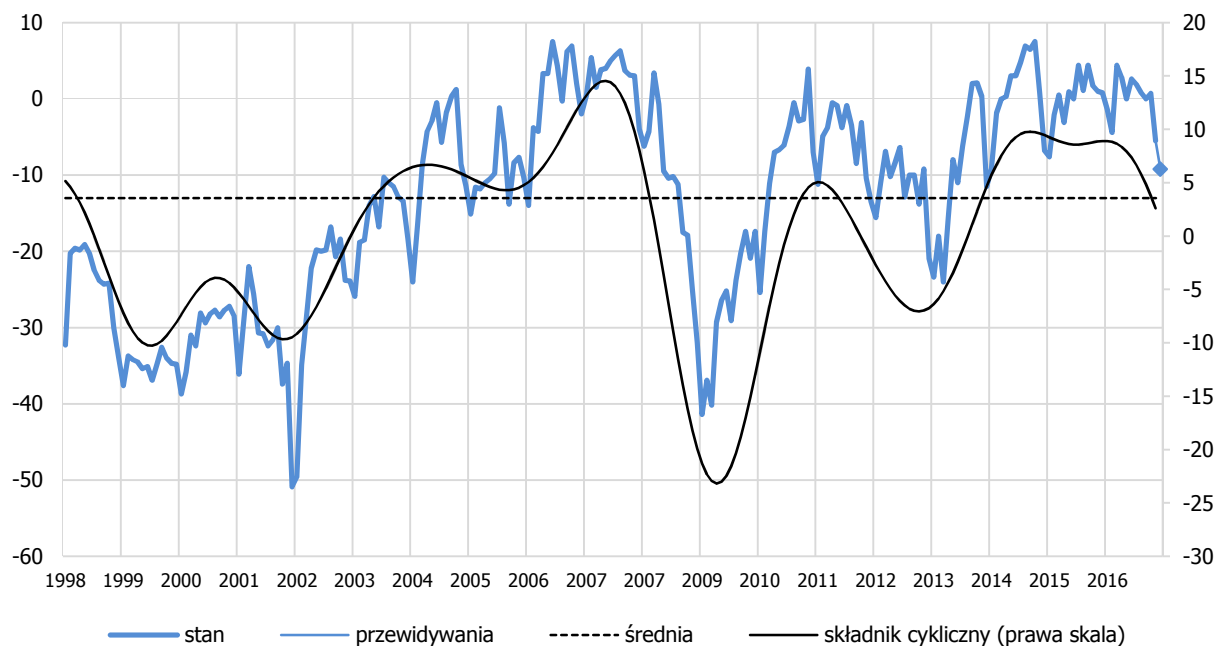

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	6,0	8,4	8,5	9,2	9,3	11,8
brak zmiany	84,8	80,3	79,7	76,1	79,0	76,4
spadek	9,2	11,3	11,9	14,7	11,7	11,8
saldo (1.-3.)	-3,2	-2,9	-3,4	-5,5	-2,4	0,0

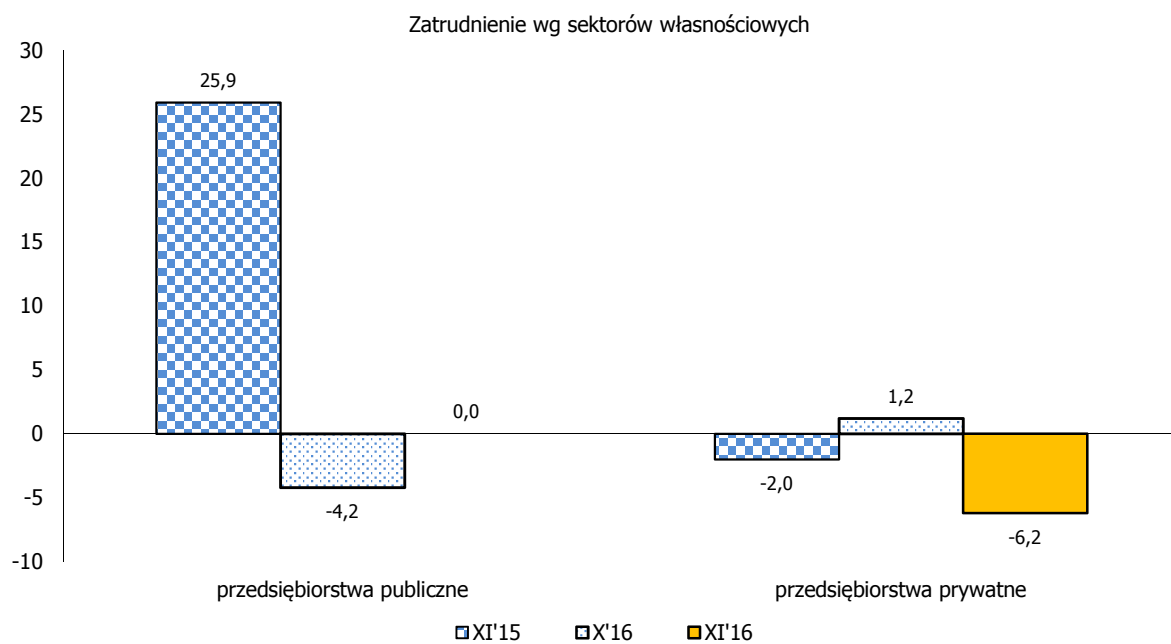

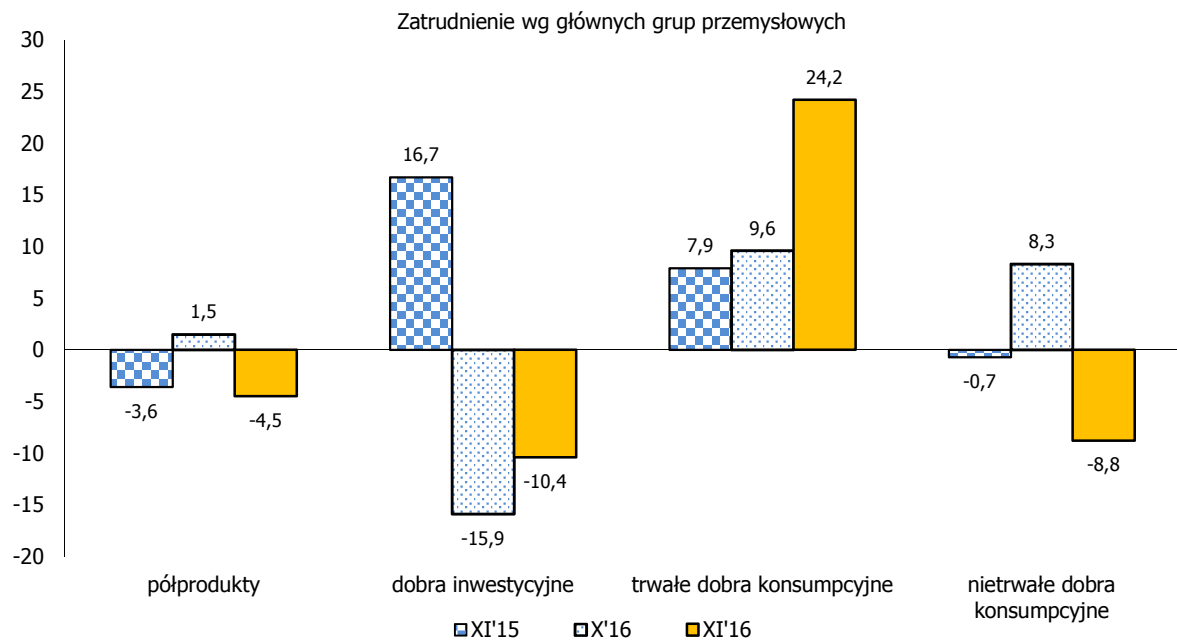
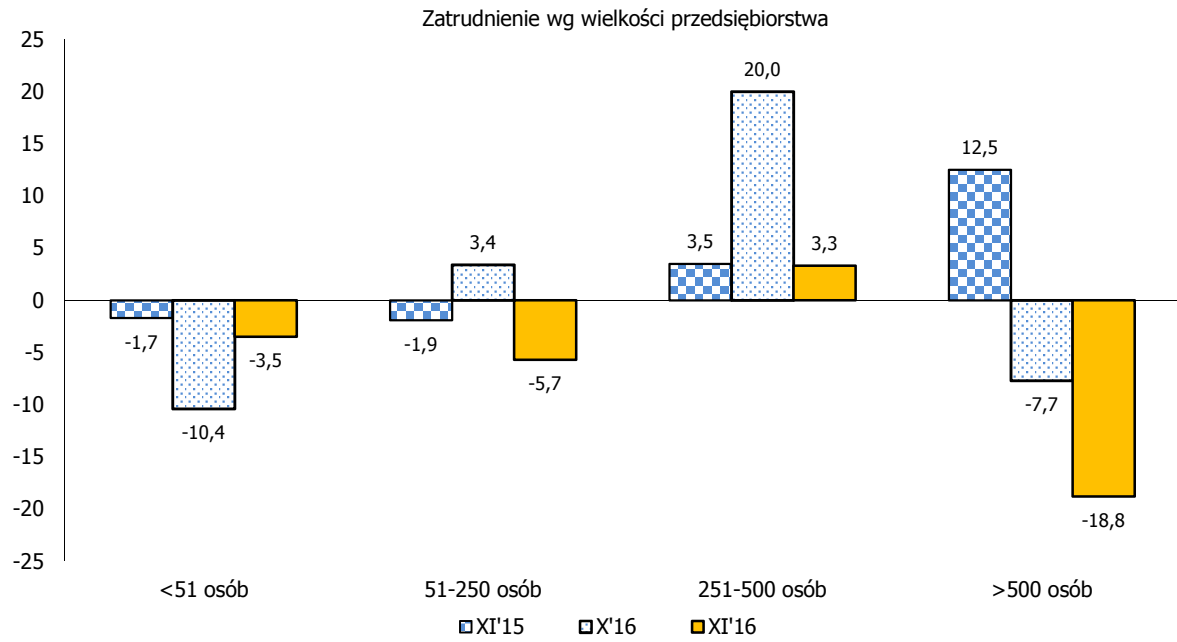

6) Zatrudnienie

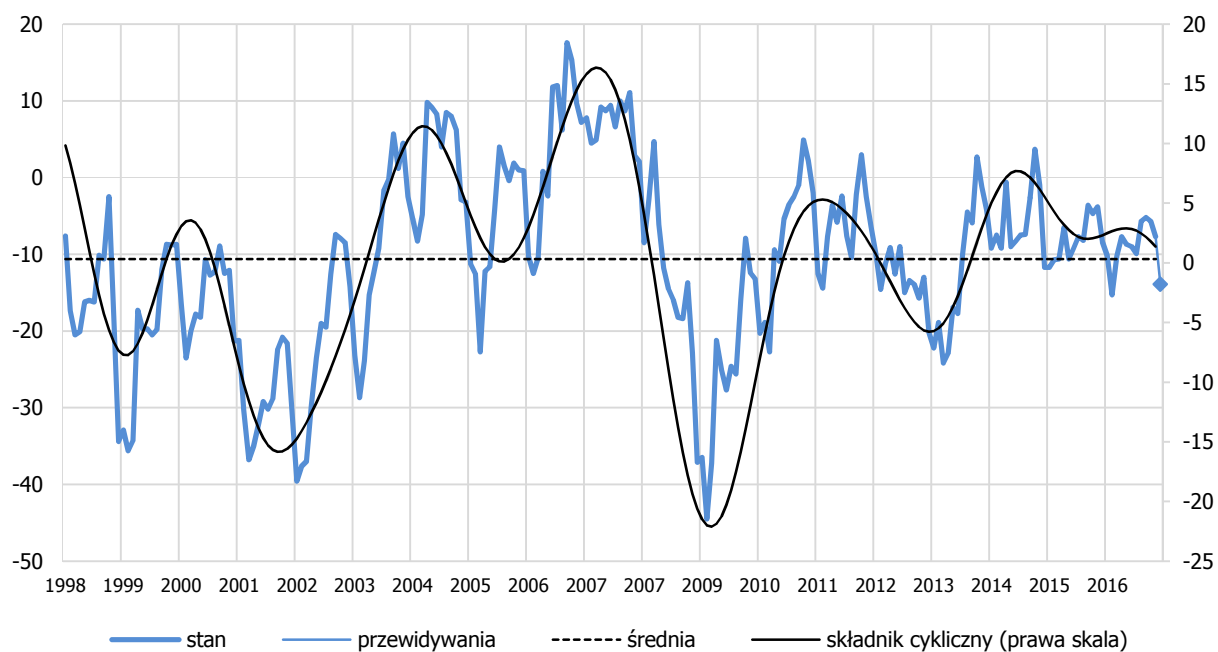

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
wzrost	14,4	13,6	13,1	14,3	11,7	8,9
brak zmiany	72,3	73,6	73,8	72,1	71,1	73,0
spadek	13,4	12,8	13,1	13,6	17,2	18,1
saldo (1.-3.)	1,0	0,8	0,0	0,7	-5,5	-9,2

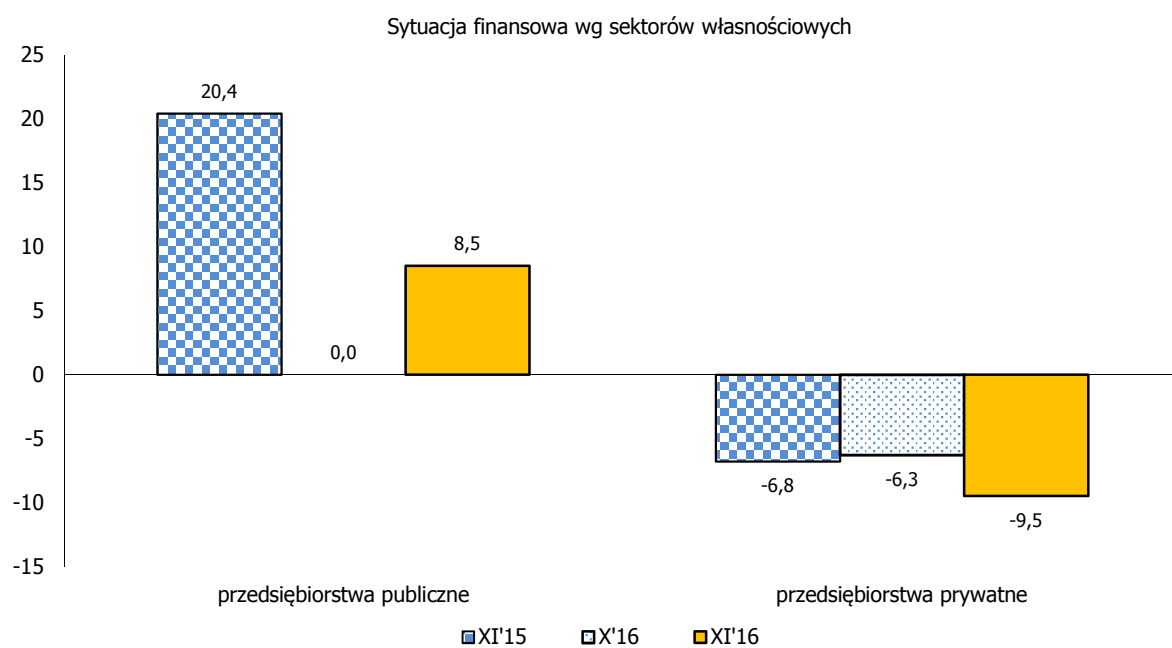

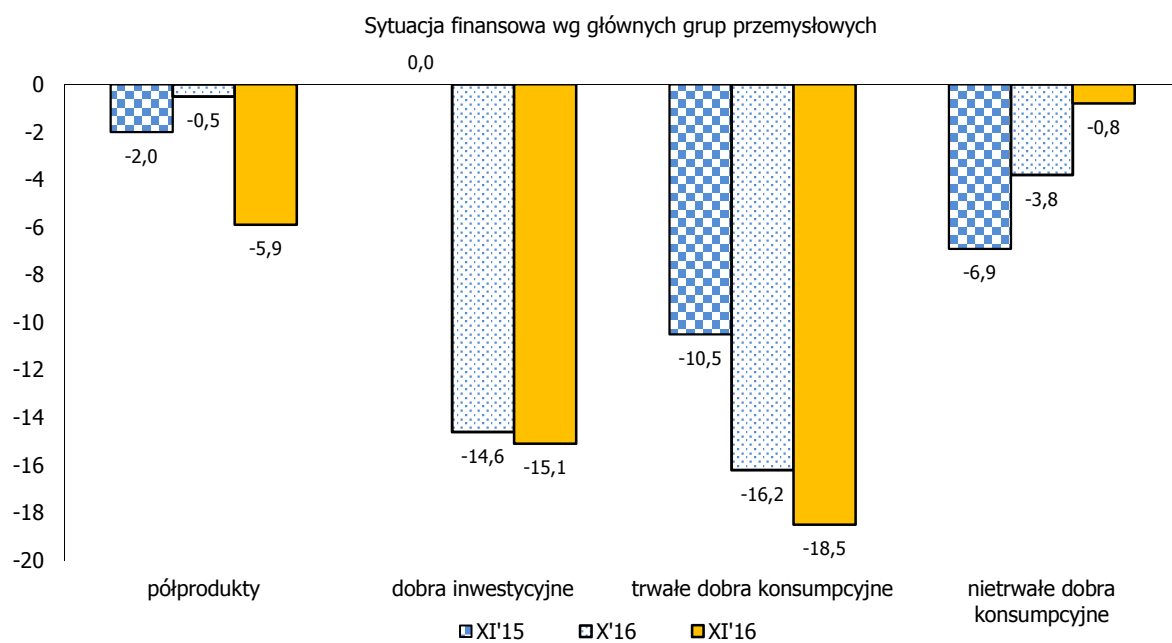
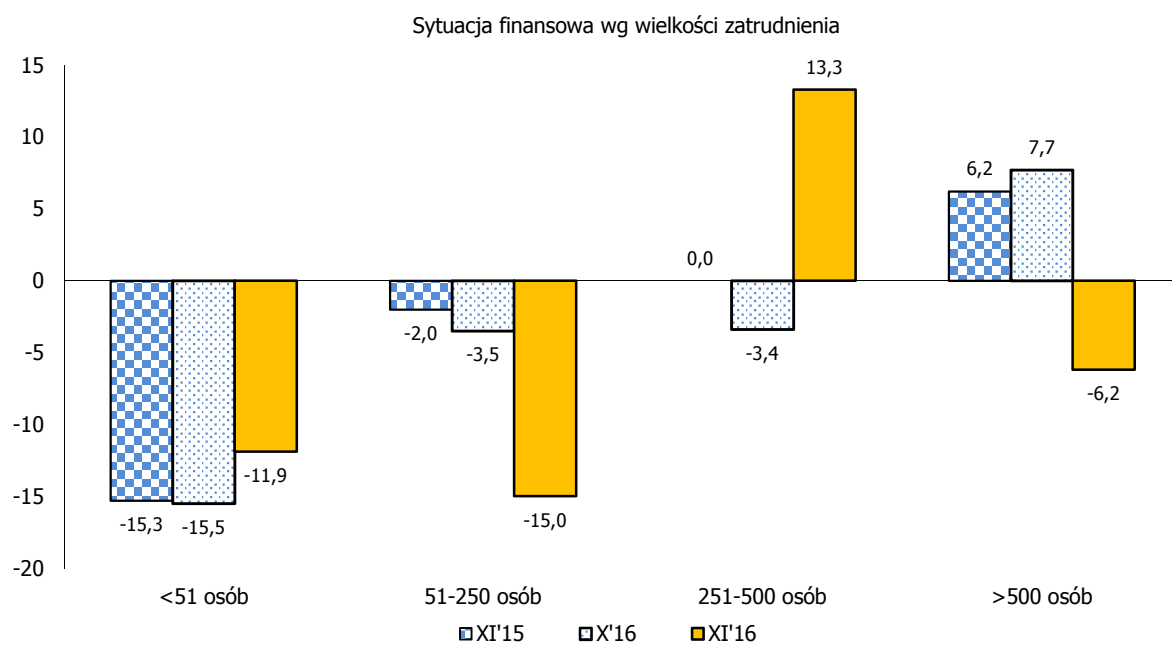

7) Sytuacja finansowa

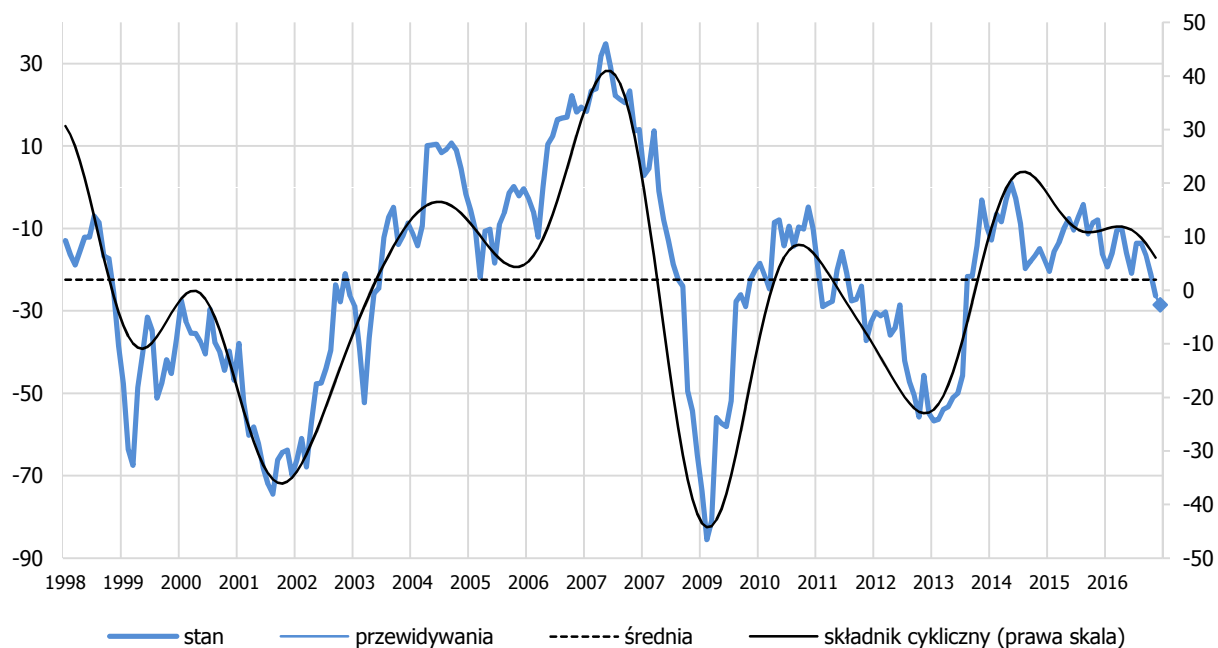

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
poprawa	14,9	14,5	14,7	13,0	13,4	11,9
brak zmiany	66,4	65,3	65,4	68,3	65,5	62,4
pogorszenie	18,7	20,2	19,9	18,7	21,1	25,8
saldo (1.-3.)	-3,8	-5,7	-5,2	-5,7	-7,7	-13,9

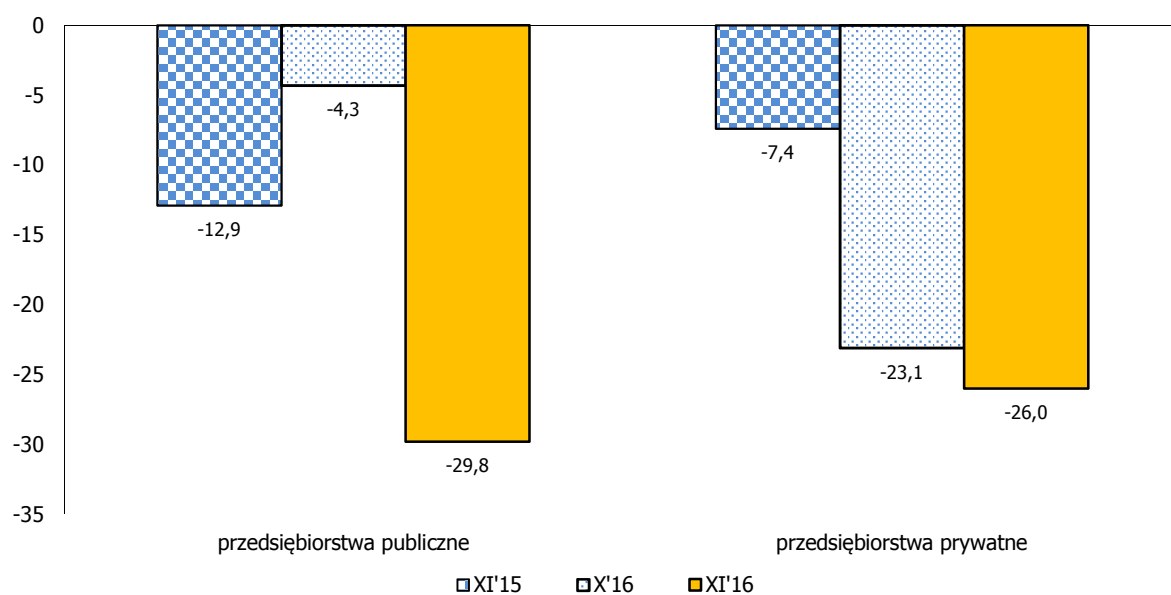

8) Ogólna sytuacja gospodarki

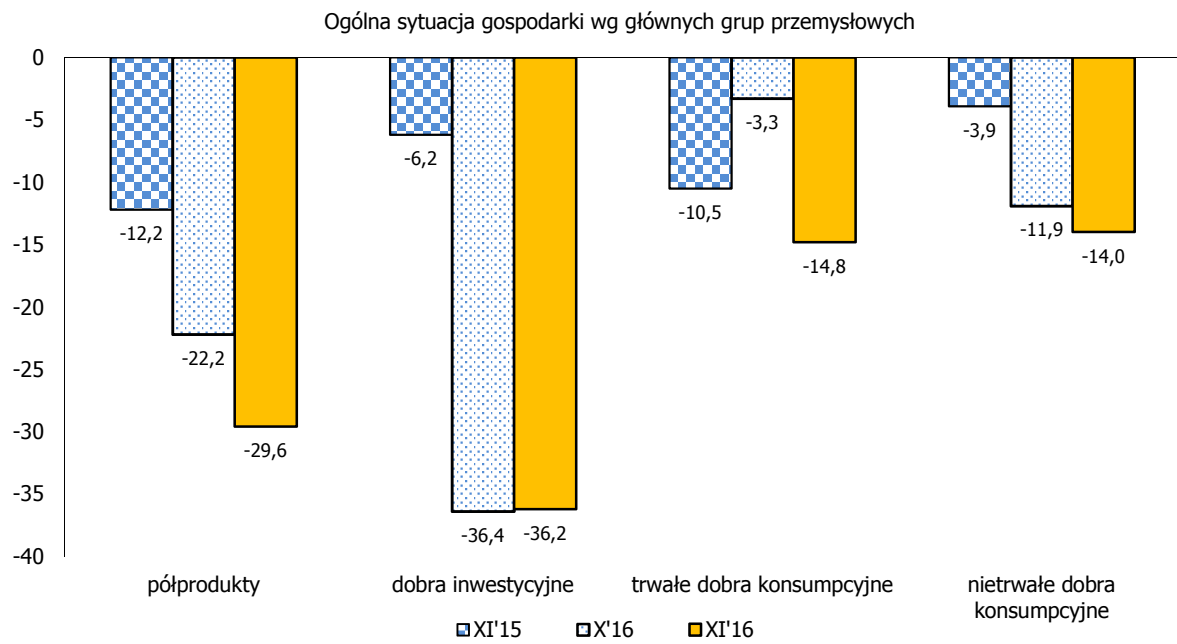
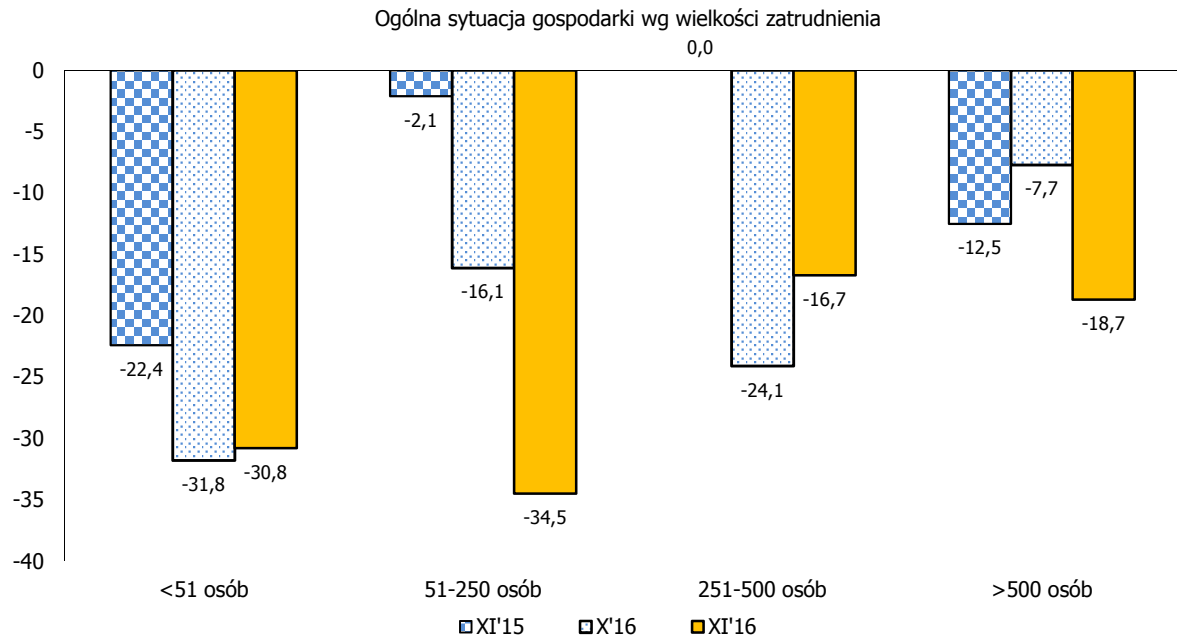

	XI'15	VIII'16	IX'16	X'16	XI'16	przewidywania
poprawa	10,5	7,0	8,2	7,7	7,6	9,5
brak zmiany	71,1	72,4	67,1	63,5	58,5	52,5
pogorszenie	18,4	20,6	24,7	28,8	33,9	38,0
saldo (1.-3.)	-7,9	-13,6	-16,5	-21,1	-26,3	-28,5

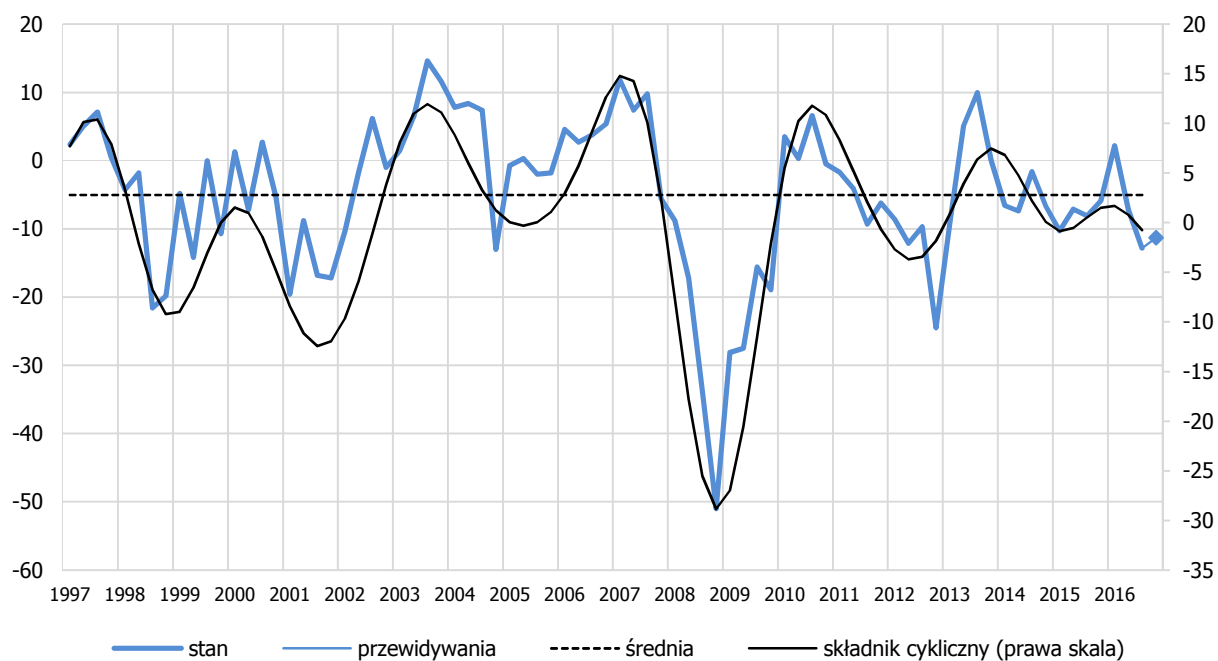
Ogólna sytuacja gospodarki wg sektorów własnościowych

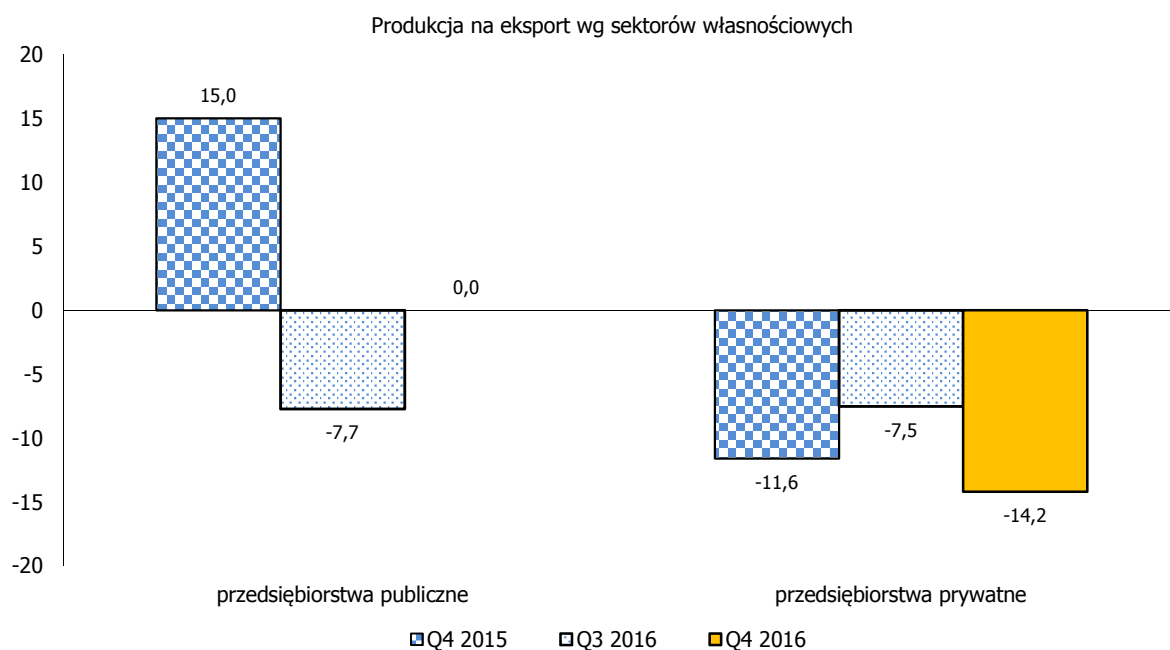

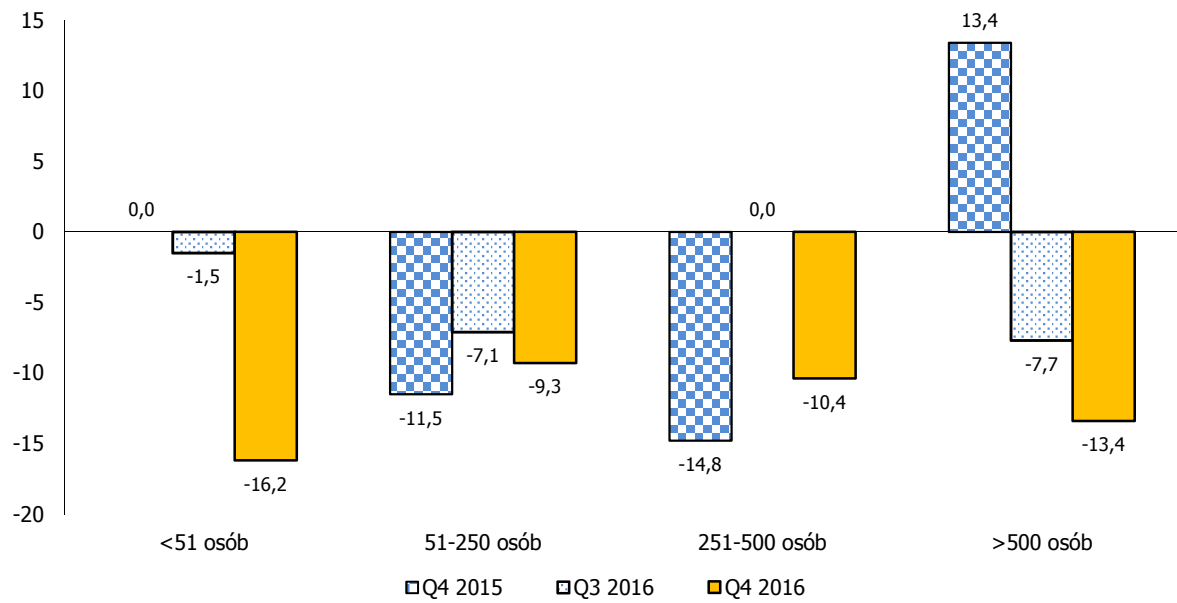
9. Produkcja na eksport

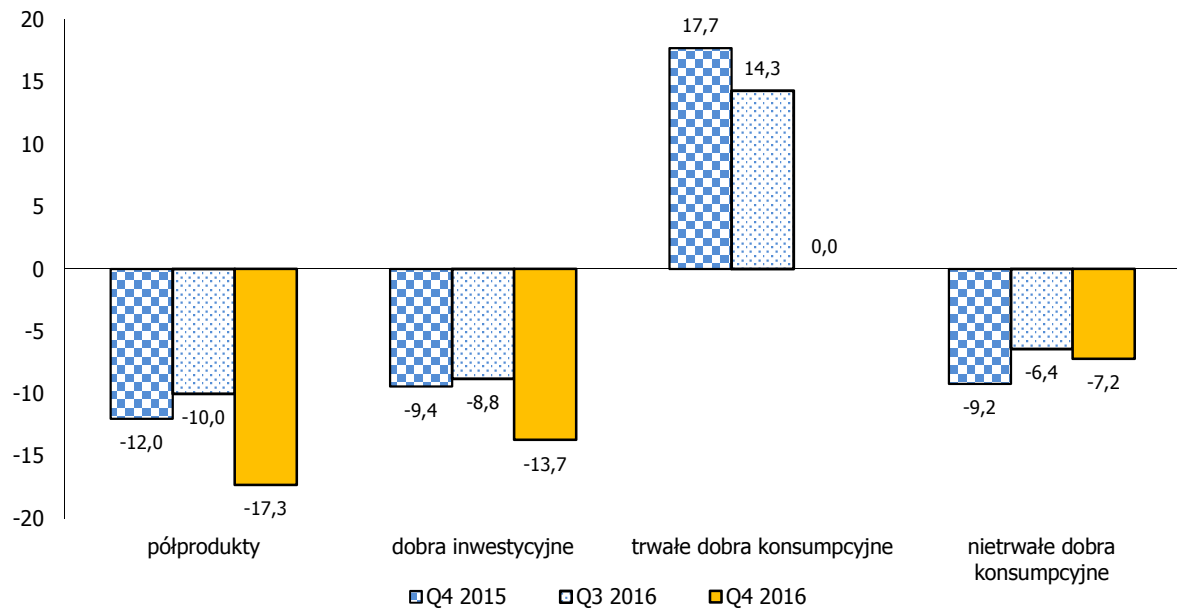
	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	przewidywania
wzrost	14,4	18,9	20,1	14,1	11,4	10,4
brak zmiany	63,1	56,4	62,0	64,6	64,4	68,0
spadek	22,5	24,8	17,9	21,3	24,2	21,7
saldo (1.-3.)	-8,1	-5,9	2,2	-7,2	-12,8	-11,3

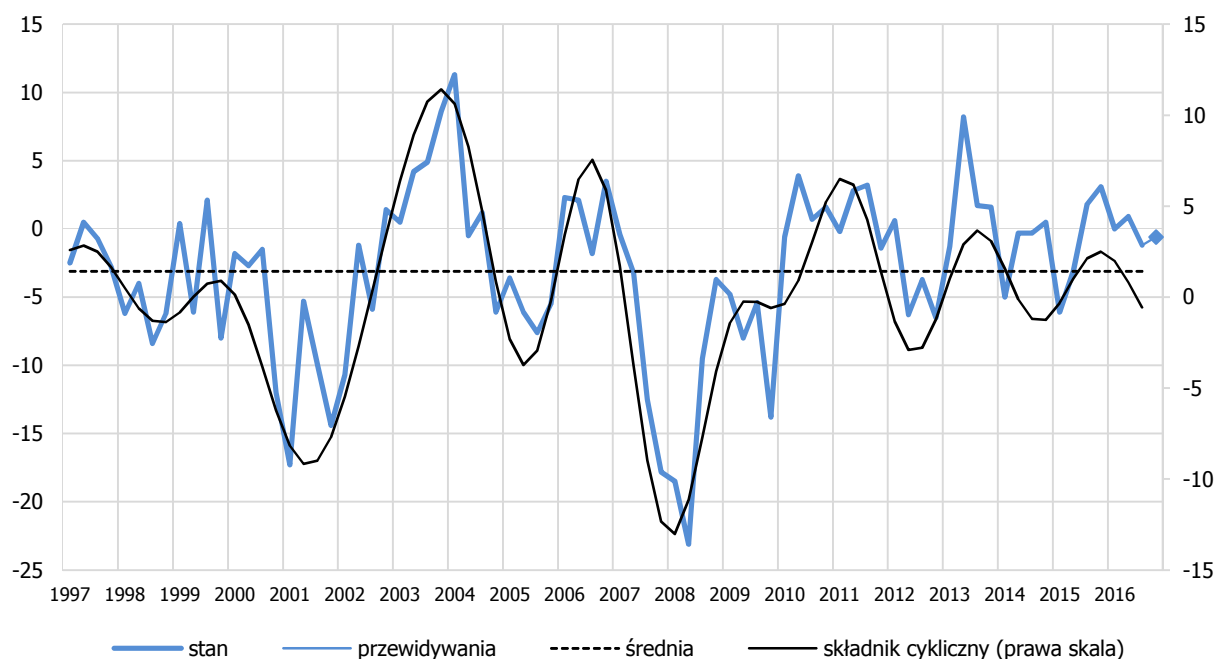
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia

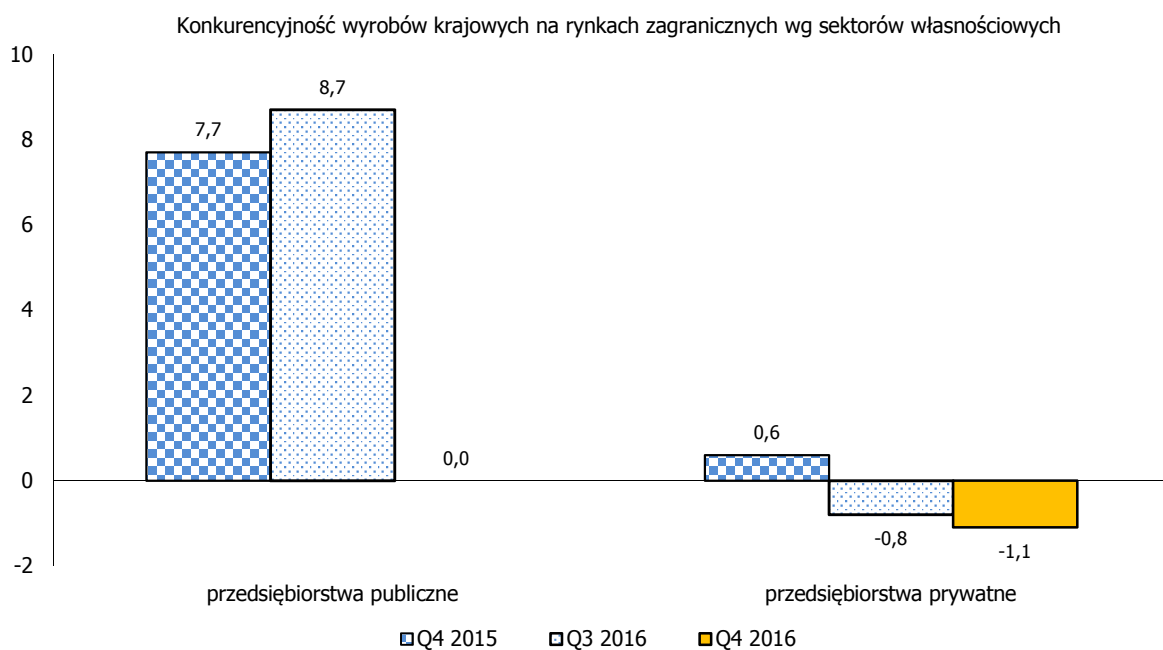
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych

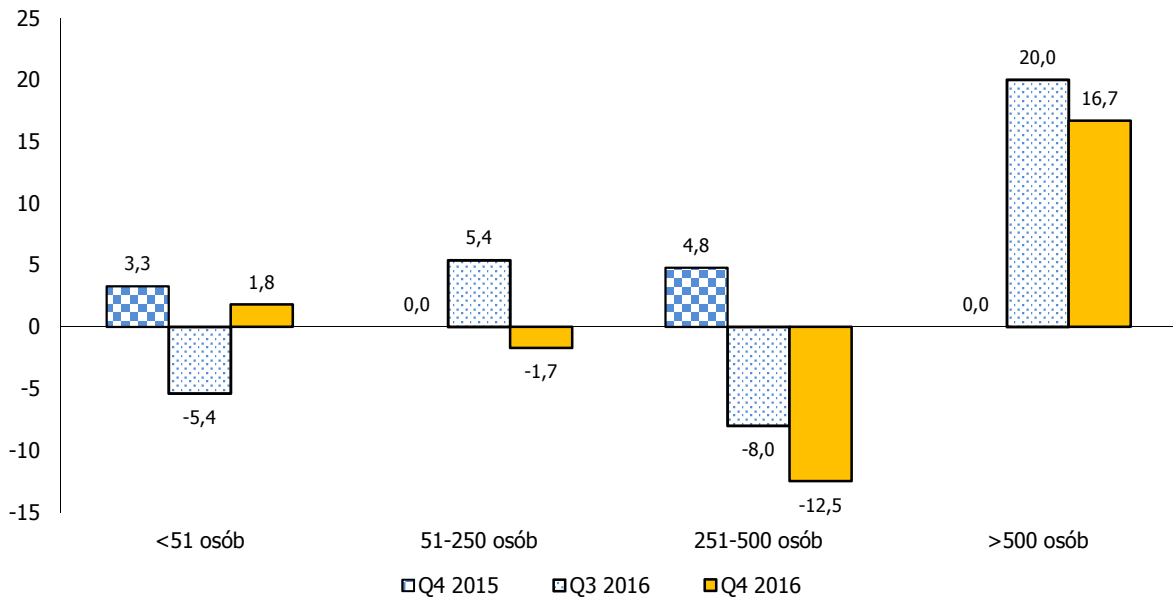
10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

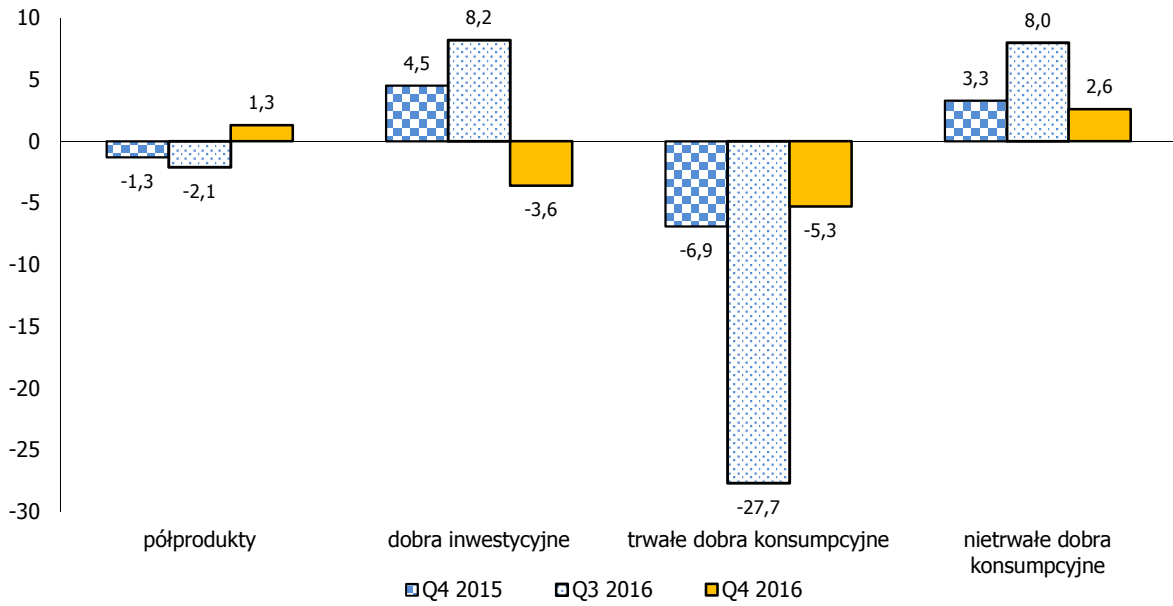
	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	przewidywania
wzrost	11,0	12,1	11,8	10,8	8,3	8,3
brak zmiany	79,8	78,9	76,5	79,3	82,2	82,9
spadek	9,2	9,0	11,8	9,9	9,5	8,9
trudno ocenić	22,9	22,1	23,6	26,6	28,9	30,5
saldo (1.-3.)	1,8	3,1	0,0	0,9	-1,2	-0,6

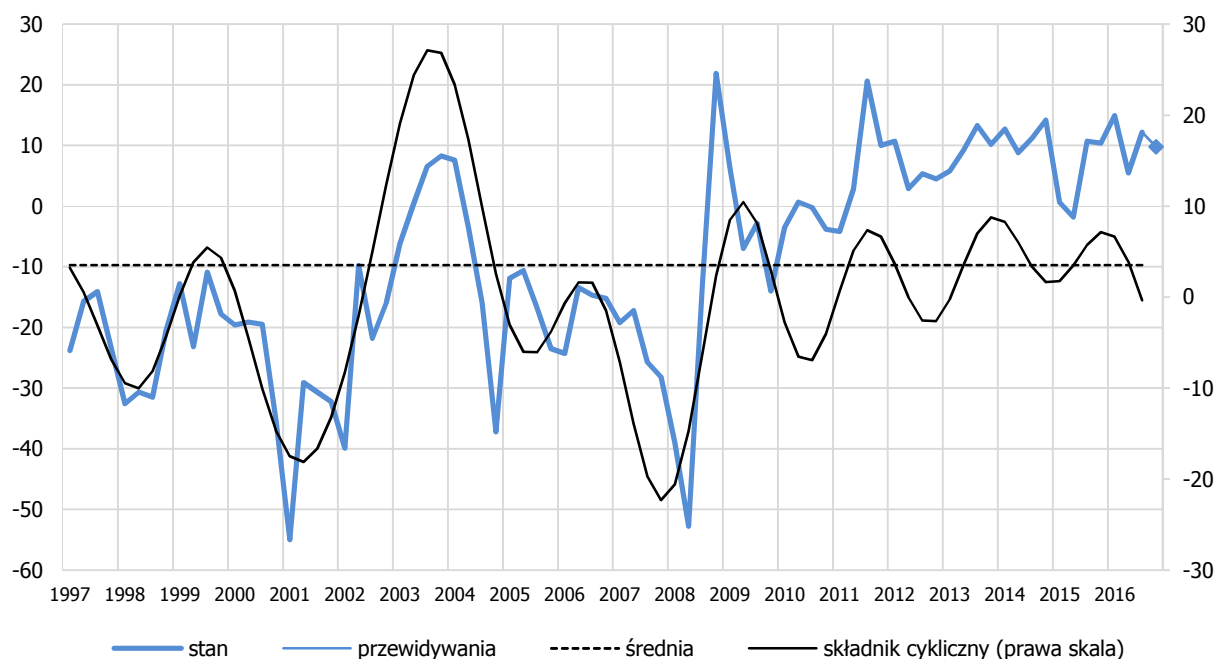
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

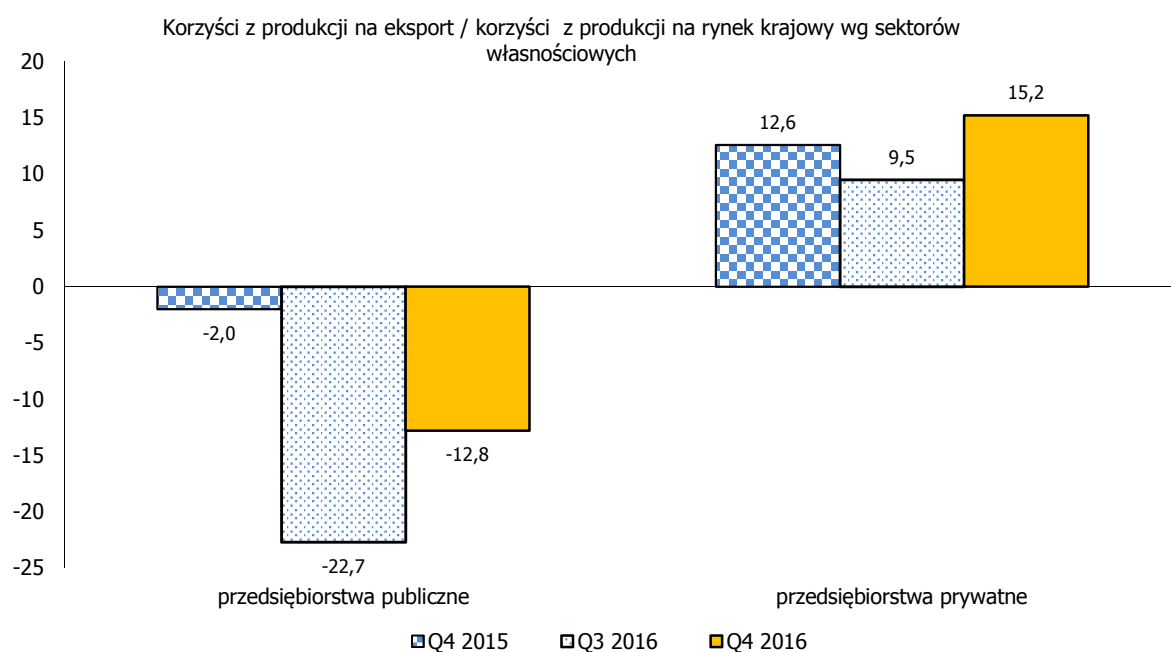
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

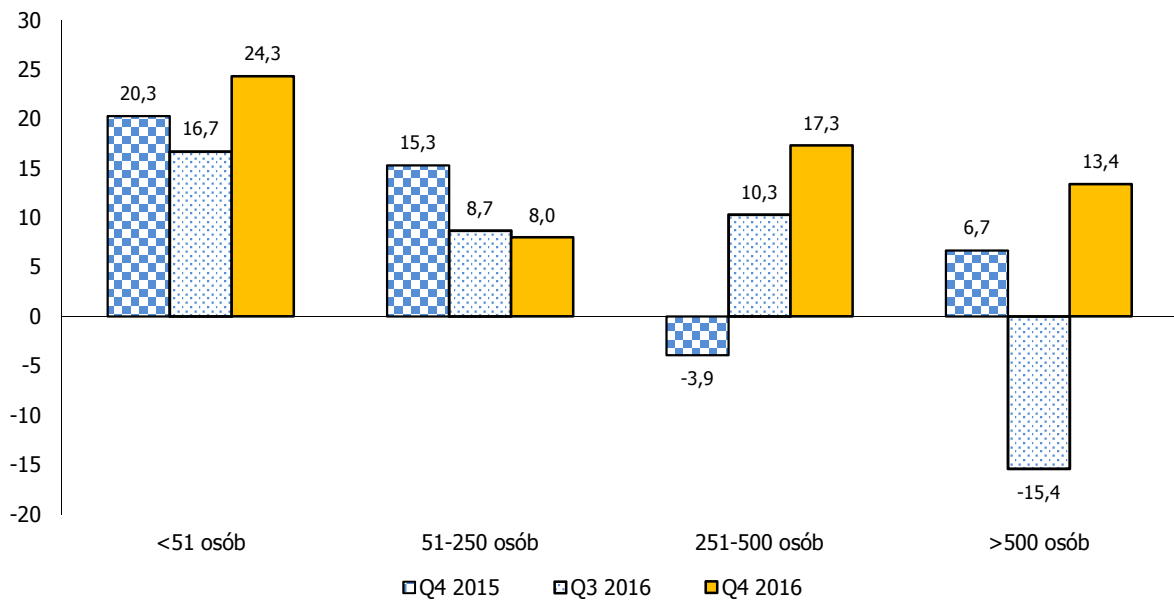
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

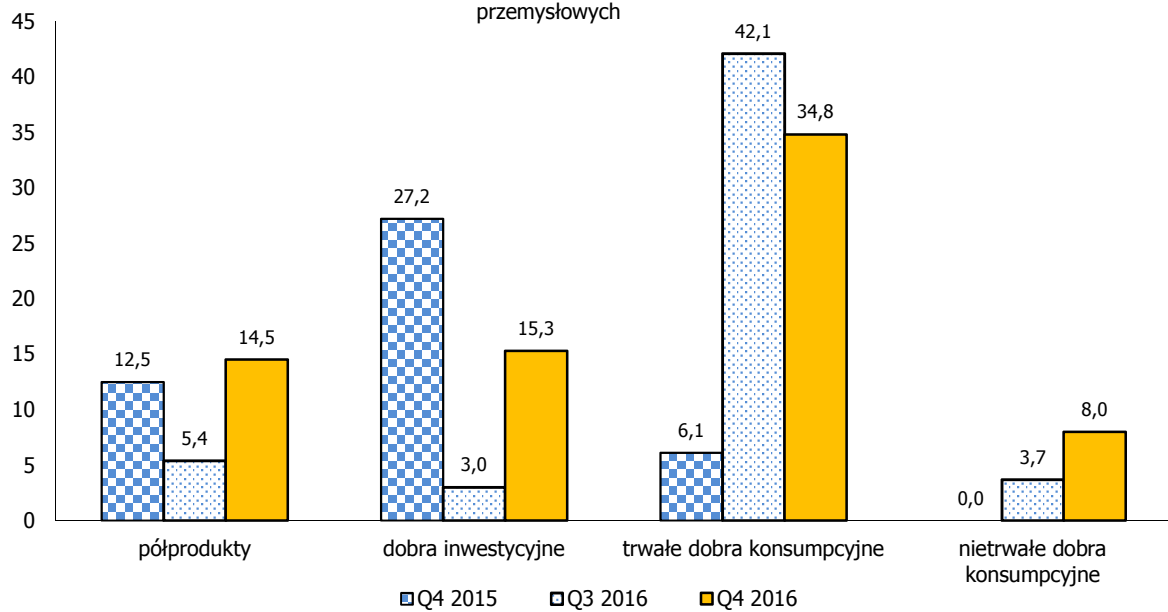
	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	przewidywania
wzrost	24,3	31,5	31,1	26,5	30,2	29,0
brak zmiany	62,0	47,4	52,7	52,5	51,8	51,8
spadek	13,6	21,1	16,2	21,0	18,0	19,2
saldo (1.-3.)	10,7	10,4	14,9	5,5	12,2	9,8

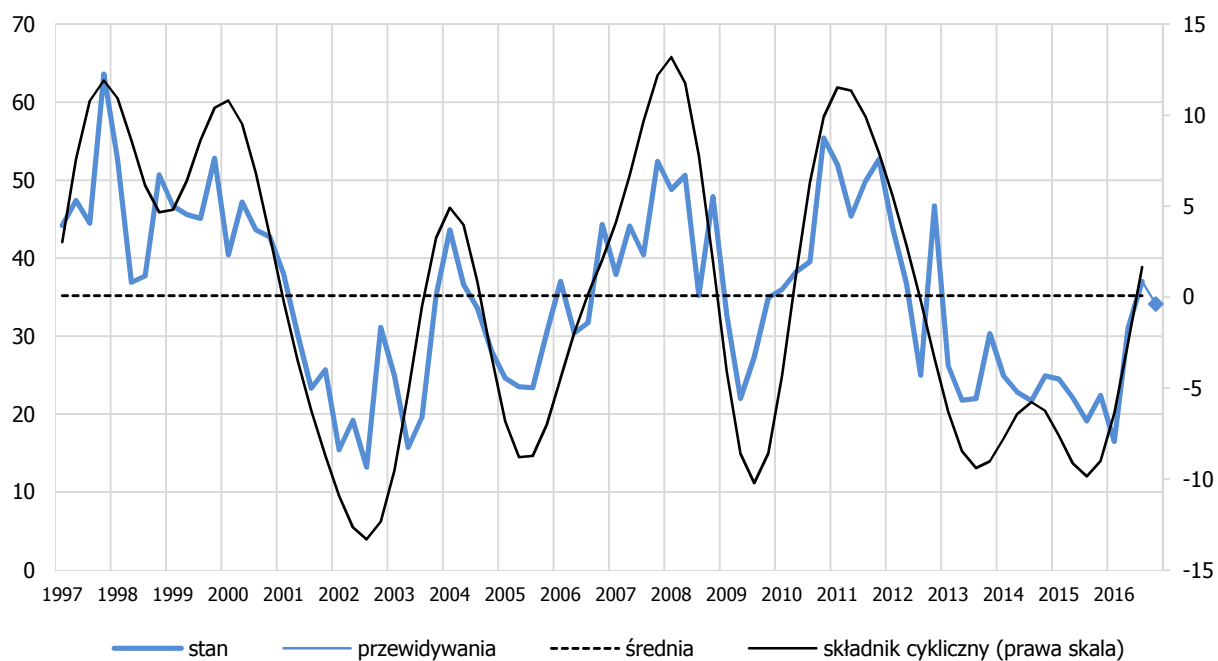
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

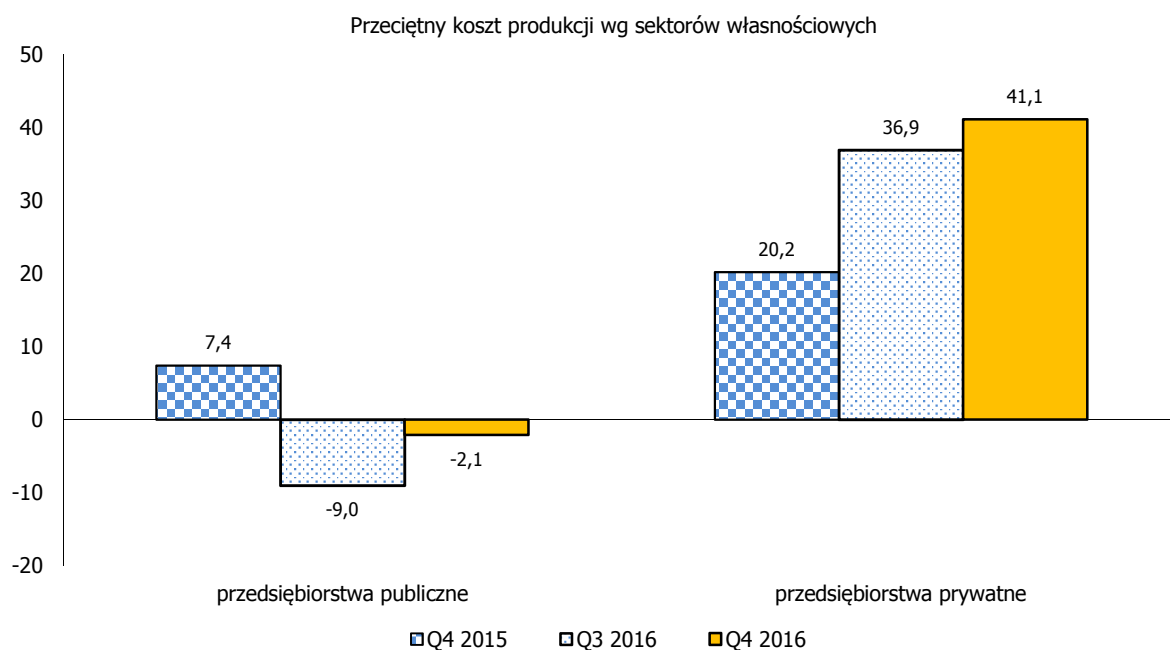
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

12. Przeciętny koszt produkcji

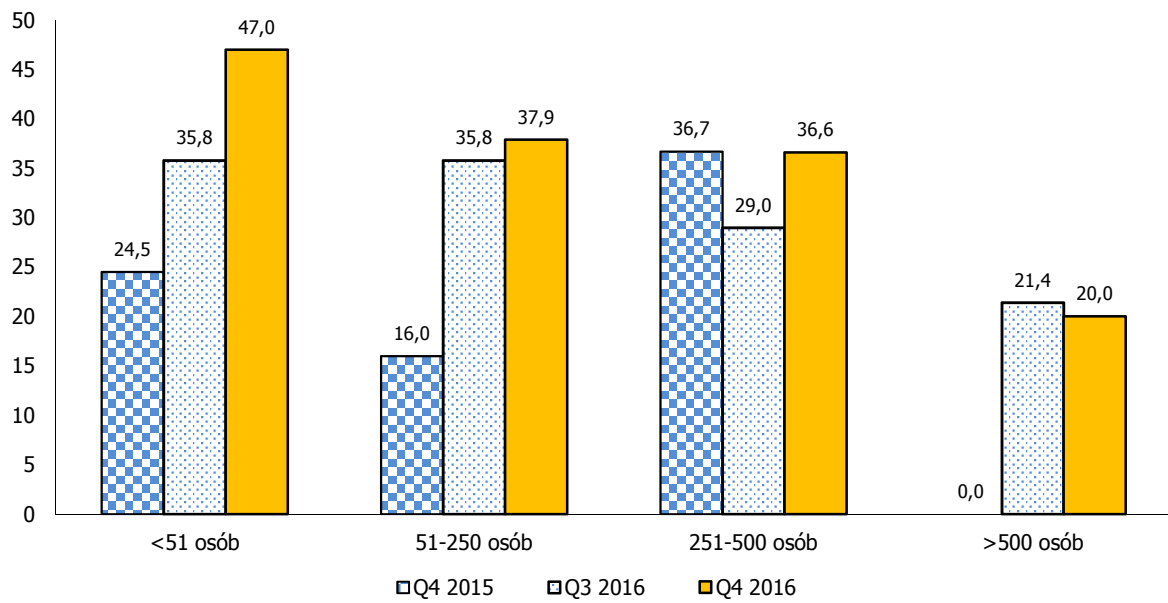

	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	przewidywania
wzrost	26,8	31,8	28,5	38,9	42,7	38,6
brak zmiany	65,4	58,8	59,6	53,3	51,5	56,9
spadek	7,7	9,4	12,0	7,9	5,7	4,5
saldo (1.-3.)	19,1	22,4	16,5	31,0	37,0	34,1

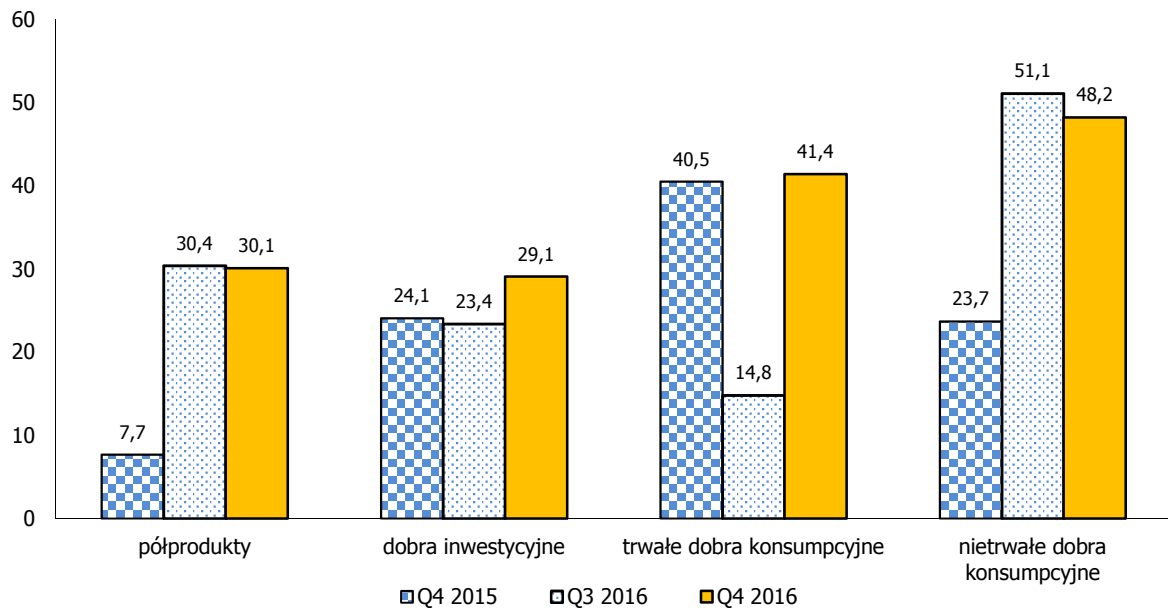

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

In November 2016 the industrial confidence indicator (ICI) declined by 9.1 points to -10.7 pts. It is 4.1 pts down from the November 2015 figure. The indicator calculated for private firms decreased by 8.3 pts to -10.9 pts, and is lower than a year earlier by 2.8 points. The indicator calculated for public enterprises fell by 15.7 pts to -9.3 pts, the figure lower by 16.7 pts than the November 2015 one. Business situation worsened the most in manufacture of intermediate goods, the Lubuskie Voivodeship, and small firms, employing 51-250 persons.

A decline of the indicator is typical in the time of a year. However, the yearly decrease of the indicator and of the balances were effected by negative cyclical factors. Firms are pessimistic, esp. private ones, about their future business prospects. No improvement of business situation in the manufacturing industry should be expected over the next months.